

FILOZOFSKI FAKULTET
UNIVERZITETA U SARAJEVU

Sarajevo, 29. IV. 2019. god.

Na osnovu člana 106, 107. i 135. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj:33/17), člana 104. i 205. Statuta Univerziteta u Sarajevu, broj: 01-1093-3-1/18 od 28. XI. 2018. godine, Odluke Vijeća Fakulteta o raspisivanju konkursa za izbor akademskog osoblja u akademski zvanja, broj: 02-01/25 od 13. II. 2019. godine, Odluke Senata Univerziteta u Sarajevu o davanju saglasnosti na raspisivanje konkursa za izbor akademskog osoblja, broj: 01-8-74/19 od 27. II. 2019. godine (djelovodni broj protokola Fakulteta: 02-01/76 od 6. III. 2019. godine), prijedloga Odsjeka za historiju, broj: 02-06/48 od 5. IV. 2019. godine i mišljenja sekretara Fakulteta, broj: 03-02/300 od 9. IV. 2019. godine, Vijeće Fakulteta na 8. redovnoj sjednici održanoj 15. IV. 2019. godine, donijelo je Odluku (broj:02-01/149) o imenovanju Komisije za pripremanje prijedloga za izbor **REDOVNOG PROFESORA** za **PODRUČJE (OBLAST) : HUMANISTIČKE NAUKE, POLJE: HISTORIJA**, GRANA : **SVJETSKA I BOSANSKOHERCEGOVAČKA HISTORIJA-STARI VIJEK** (predmeti : *Historija drevnih civilizacija i klasičnog doba I, Historija klasičnog doba II, Civilizacije klasičnog doba Grčke i Rima*) na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, u sljedećem sastavu :

1. **DR. ENVER IMAMOVIĆ**, doktor istorijskih nauka, profesor emeritus Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, za predmet „Opšta istorija-starog vijeka“, predsjednik.
2. **DR. BEGO OMERČEVIĆ**, doktor društvenih nauka iz područja historije, redovni profesor Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, za užu naučnu oblast „Stari vijek“, član. Vijeće Fakulteta u skladu sa članom 205. stav 2. Statuta Univerziteta u Sarajevu, broj: 01-1093-3-1/18 od 28. XI. 2018. godine, utvrdilo je pripadnost člana Komisije za izbor, sa druge visokoškolske ustanove, **DR. BEGE OMERČEVIĆA**, istoj naučnoj oblasti koja se tiče izbora u akademsko zvanje za koje je imenovana ova Komisija.
3. **DR. ENES PELIDIJA**, doktor istorijskih nauka, profesor emeritus Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, za nastavni predmet *Jugoistočna Evropa u sastavu Osmanskog Carstva (do konca XVIII st.)*, član.

Konkurs za izbor **REDOVNOG PROFESORA** za **PODRUČJE (OBLAST) : HUMANISTIČKE NAUKE, POLJE: HISTORIJA**, GRANA : **SVJETSKA I BOSANSKOHERCEGOVAČKA HISTORIJA-STARI VIJEK** (predmeti : *Historija drevnih civilizacija i klasičnog doba I, Historija klasičnog doba II, Civilizacije klasičnog doba Grčke i Rima*) na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu je objavljen u dnevnom listu „Oslobođenje“, na WEB stranici Univerziteta u Sarajevu i Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, dana 9. III. 2019. godine, a zaključen je dana 23. III. 2019. Godine. Na objavljeni konkurs prijavio se jedan kandidat : prof. dr. sc. Salmedin Mesihović.

IZVJEŠTAJ

sa prijedlogom za izbor u zvanje redovnog profesora

I. Biografski podaci

1. Prof. dr. sc. Salmedin Mesihović [redacted] gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. U akademskoj 1995/1996. god. upisuje studij historije na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, na kojem je i diplomirao u oktobru 1999. god., na temu „Glasinačka kultura“ pod mentorstvom prof. dr. sc. Envera Imamovića. Prof. dr. sc. Salmedin Mesihović se aktivno služi engleskim jezikom, a pasivno italijanskim i latinskim jezikom.
2. Poslijediplomski studij iz arheologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu upisao je krajem 2001. god., i magistrirao na temu «Problem kulturne i etničke zajednice Autarijata» 7. VI. 2004. god. u Zagrebu pod mentorstvom prof. dr. sc. Aleksandra Stipčevića. Naredne 2005. god. nastavio je školovanje na jednogodišnjem doktorskom studiju iz stare povijesti na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Doktorirao je na temi «Dezitijati: kulturna i narodnosno-politička zajednica u Iliriku i osvajanja Oktavijanova doba» 30. I. 2007. god. u Zagrebu pod komentorstvom prof. dr. sc. Brune Kuntić Makvić i prof. dr. sc. Borisa Olujića.

Učešće na naučnim simpozijima i skupovima :

- a) Organiziranje i učestvovanje na međunarodnom savjetovanju „15 godina arheologije sa posebnim osvrtom na Kanton Sarajevo, arheološki lokaliteti, nova gradnja i planiranje“ sa referatom „Arheološka istraživanja u Kantonu Sarajevo u posljednjih 16 godina“ u 2007. godini u organizaciji Muzeja grada Sarajeva. Prilozi za proučavanje historije Sarajeva br. 5, 2008. god.
- b) Učešće u međunarodnoj naučnoj konferenciji „LAJOS THALLOCY ” Sarajevo, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 14 – 15. Oktobar 2008. god. sa referatom „EksploatacijasoliudjeluLajosaThallóczyija (ExploitationofSaltintheWorkofLajosThallóczy.)”. Academia.edu : http://www.academia.edu/3613506/Eksploatacija_soli_u_djelu_Lajosa_Thalloczya Scribd : <http://www.scribd.com/doc/169053284/SALMEDIN-MESIHOVIC-Eksploatacija-Soli-u-Djelu-Lajosa-Thalloczyija>
- c) Učešće na naučnoj konferenciji „Identitet Bosne i Hercegovine kroz historiju“, Institut za istoriju Sarajevo, 25 – 26. septembar 2009. god. sa referatom „Transformacija identiteta Dezitijata kroz proces romanizacije“. Academia.edu : http://www.academia.edu/3613536/Transformacija_identiteta_Dezitijata_kroz_proces_romanizacije_-_Referat_I Scribd : <http://www.scribd.com/doc/169053347/SALMEDIN-MESIHOVIC-Transformacija-Identiteta-Dezitijata-Kroz-Proces-Romanizacije>
- d) Učešće na međunarodnom znanstvenom savjetovanju „BELLVM BATONIANVM MM“, Filozofski fakultet u Zagrebu i Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 5 – 7. XI. 2009. god. sa referatom „Dezitijatsko područje,

politička organizacija, Baton i ciljevi ustanka“. Academia.edu :
http://www.academia.edu/3613597/Dezitijatsko_podrucje_politicka_organizacija_Baton_i_ciljevi_ustanka
Scribd :
<http://www.scribd.com/doc/168938387/SALMEDIN-MESIHOVIC-Referat-Na-Skupu-o-Batonovom-Ustanku-Baton-Dezitijatski-Dezitijatska-Politija-i-Vizija-Ustanka>

- e) Učešće na skupu „O nastavi historije“ u organizaciji Odsjeka za historiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu, održanom 12. V. 2011. god.
- f) Predsjednik Organizacionog odbora okruglog stola „Zemlje antičkog Ilirika prije i poslije Milanskog edikta“ održanom 7. V. 2013. god. na Filozofskom fakultetu u Sarajevu sa referatom „Galerijev edikt“. Academia.edu :
http://www.academia.edu/3615921/Galerijev_edikt
Scribd :
<http://www.scribd.com/doc/169053955/Galerijev-Edikt>
- g) Panelista na Konferenciji Dijalog o socijaldemokratiji: Promišljanja, ideje, stavovi i pitanja o socijaldemokratskoj ideologiji i aktuelnoj politici u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 18. IX. 2013. god. u organizaciji Fridrich Ebert Stiftung u saradnji sa Forumom sindikalnih aktivista i aktivistica SDP BiH.
- h) Učesnik na konferenciji „Wider Benefits of Investments in Cultural Heritage“ od 27. VI. 2014. god. u Sarajevu. Organizatori : Hastor Fondacija, Council of Europe, LSE
- i) Učesnik na Radionici/Workshop iz oblasti arheologije i kulturnog naslijeđa, TEMPUS BIHERIT, Univerzitet u Sarajevu/Filozofski fakultet, 2. VII. 2014. god.
- j) Učesnik na naučnom skupu „Godine razvoja i integracije – 2000 godina od namjesništva Publija Kornelija Dolabele u provinciji Dalmaciji“, sa temom „Familija Publija Kornelija Dolabele“ održanom 14. i 15. XI. 2014. god. na Filozofskom fakultetu u Sarajevu.
- k) Učesnik na naučnom skupu antičara „Cilj i posljedice rimskog osvajanja područja današnje Bosne i Hercegovine“, sa temom „Tiberije i Ilirik“ održanom 12. X. 2016. god. u Sarajevu. Organizatori : Vijeće Kongresa bošnjačkih intelektualaca i Udruženje za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevnih klasičnih civilizacija BATHINVS.
- l) Učesnik na Simpoziju „Rudarstvo, metalurgija i geonaslijeđe Kreševa, Fojnice i Kiseljaka“, sa temom „Florov podatak o rudarstvu u središnjoj Bosni“ održanom 2. i 3. XII. 2016. god. u Kreševu. Organizatori : općina Kreševo i Zavičajna udruga „Kreševski citrin.“
- m) Učesnik na COLLOQVIVM *in honorem professoris Esad Pašalić quinquagesimo anniversario eius mortis* (Naučni skup povodom pedesetogodišnjice smrti prof. dr. Esada Pašalića – Conference o the occasion of fifty years since the death of professor Esad Pašalić, PhD), sa temom „Personifikacije ilirskih ethne iz Augusteja u Afrodisiju“, održanom 20. i 21. X. 2017. god. u Sarajevu. Organizatori : Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, Udruženje za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevnih klasičnih civilizacija BATHINVS i Muzej Sarajeva.

3. Prijavljeni kandidat je od aprila 2000. god. zaposlen na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu kao asistent na nastavnom predmetu Opća historija starog vijeka. Od 2000. god. održava vježbe iz nastavnog predmeta Opća historija starog vijeka, a nakon prelaska na Bolonjski sistem na predmetima iz oblasti stari vijek, uključujući i BA i MA studij. U martu 2009. god. izabran je u zvanje docenta na oblast stari vijek na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta. Dr. sc. Salmedin Mesihović je aktivno učestvovao u procesu formiranja Katedre za arheologiju na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, i u periodu april 2009. – septembar 2012. god. obnašao je dužnost šefa Katedre za arheologiju Odsjeka za historiju. Učesnik je Komisija za sprovođenje Bolonjskog procesa, Komisije za izradu portala Filozofskog fakulteta (kao zamjenik predsjednika Komisije), i predstavnik je projekta CEEPUS (za međunarodnu suradnju) na Filozofskom fakultetu. Prof. dr. sc. Salmedin Mesihović je učestvovao i u drugim praktičnim aktivnostima na Fakultetu. Prof. dr. sc. Salmedin Mesihović je član Sindikata Filozofskog fakulteta. Aktivni je sudionik procesa osnivanja Katedre za arheologiju na Odsjeku za historiju. U junu 2010. god. prof. dr. sc. Salmedin Mesihović je donirao više hiljada knjiga i znanstvenih radova i podataka (uglavnom iz antičke historije, arheologije i izvorne građe) u elektronskom formatu biblioteci Filozofskog fakulteta u Sarajevu. U toku jeseni iste osigurao je donaciju za Katedru za arheologiju u iznosu od 55 000 KM od strane Federalnog ministarstva za kulturu i sport, a u proljeće 2011. god. donaciju od ICMP (Međunarodni komitet za nestala lica) isto za Katedru za arheologiju (tri totalne stanice i dva nivelira = okvirna vrijednost oko 50 000 KM). Prof. dr. sc. Salmedin Mesihović je bio i član komisija za sprovođenje Bolonjskog procesa na Filozofskom fakultetu u Sarajevu i za poboljšavanje kvaliteta rada na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, te Odbora (Br. 01-14/462 od 6. VII. 2011. god.) za upravljanje kvalitetom, osmišljavanje politike i kvaliteta i procedure osiguranja kvaliteta na Filozofskom fakultetu. Dr. sc. Mesihović Salmedin je u periodu 2012/2013. bio i kontakt - osoba EU projekta TEMPUS BIHERIT. Član je Redakcije za izdavačku djelatnost Filozofskog fakulteta u Sarajevu od 2011. god. Nastavno – naučno vijeće Filozofskog fakulteta u Sarajevu je 5. IX. 2013. god. donijelo Odluku broj : 02 – 01/289 o izboru dr. Salmedina Mesihovića u zvanje vanredni profesor za oblast starog vijeka na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu. Prof. dr. sc. Salmedin Mesihović je i član Redakcije Filozofskog fakulteta za izdavačku djelatnost, a u periodu 2013. i 2014. je bio i v. d. predsjednika Redakcije Filozofskog fakulteta za izdavačku djelatnost. Od 1. III. 2016. god. do 1. III. 2018. god. prof. dr. sc. Salmedin Mesihović je bio rukovoditelj Odsjeka za historiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu (Br. 01-14/93 od 10. IV. 2016. god.). Prof. dr. sc. Salmedin Mesihović je i član Vijeća doktorskog studija – Treći ciklus studija po bolonjskoj shemi – doktorski studij iz historije (smjerovi : Prostor Bosne i Hercegovine u kontekstu antičke Europe i Mediterana, Historija srednjovjekovne Bosne, Historija Bosne i Hercegovine u osmanskome periodu (1463 - 1839), Historija Bosne i Hercegovine u 19. i 20 stoljeću), utvrđeno odlukama Nastavno – naučnog vijeća Fakulteta br. 02-01/125 od 12. V. 2011. godine i broj : 03-09/30 od 19. II. 2014. god. Prof. dr. sc. Salmedin Mesihović je i član Komisije za nostrifikaciju i

ekvivalenciju, odnosno priznavanje inostranih visokoškolskih kvalifikacija na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu utvrđeno odlukom Vijeća Fakulteta br. 02-01/41 od 11. XI. 2015. god. Trenutno prof. dr. sc. Salmedin Mesihović drži nastavu iz nastavnih predmeta : *Historija drevnih civilizacija i klasičnog doba I, Historija klasičnog doba II, Civilizacije klasičnog doba Grčke i Rima* na Odsjeku za historiju, te na nastavnim predmetima : *Historija stare Grčke, Historija starog Rima, Numizmatika* na Katedri za arheologiju.

Prof. dr. sc. Salmedin Mesihović je i duži vremenski period aktivan u društvenom i političkom životu Bosne i Hercegovine. U okviru te aktivnosti prof. dr. sc. Salmedin Mesihović je ili bio ili je trenutno rukovodilac u određenim organizacijama toga tipa, a objavio je i više desetina »angažiranih« članaka na temu općedruštvenih, političkih, ekonomskih i kulturnih procesa u Bosni i Hercegovini i okruženju u periodikama (časopis Novi Plamen), dnevnim novinama (Oslobođenje) i portalima (AbrašMedia, Tacno.net).

4. Prof. dr. sc. Salmedin Mesihović je u proteklom nastavnom, naučnom i istraživačkom radu postigao velike rezultate, posebice u ilirološkim i klasično-civilizacijskim studijima. U prvom redu to se odnosi na otkrivanje i publiciranje historiografskih i arheoloških pitanja vezanih za : a) etnogenetske, politijogenetske procese u ilirskom etnokulturnom kompleksu, b) ekonomske, socijalne i političke procese u helenističkom periodu (Scipionovska politička i ekonomska vizija, agrarna kriza, starija Stoa, grakhovska revolucija), c) Veliki ilirski ustanak, d) prosopografiju Ilirika, e) topografiju Ilirika. Rad prof. dr. sc. Salmedina Mesihovića je u velikoj mjeri doprinio popularizaciji iliroloških studija i općenito pitanja Ilira u našoj javnosti, kao i afirmaciji i popularizaciji pozitivnih tekovina klasične grčko – rimske civilizacije.

II. Radovi kandidata

Naučno-istraživački (izvorni naučni članak, pregledni naučni članak, samostalni naučni sastavni dio ili poglavlje u monografskoj publikaciji) :

1. Salmedin Mesihović, „Zapad – Realnost i ideja“, Socijaldemokrat, god. II, br. 5, Sarajevo, 2000, 127 -137.
2. Salmedin Mesihović, „Rimski vuk i kineski zmaj. Kinesko izaslanstvo Augustu?“, Centar za balkanološka ispitivanja, knjiga 34, Akademija nauka i umjetnosti, knjiga XXXVI, 2007, 157 – 167.
3. Salmedin Mesihović, „Maes, zvan i Titianos na putu u Hansku Kinu“, Bosna Franciskana, godina XVI, br. 28, Sarajevo, 2008, 191 – 196.
4. Salmedin Mesihović, „Rimsko izaslanstvo Hanskoj Kini“, Bosna Franciskana, godina XVI, br. 28, Sarajevo, 2008, 197 – 200.
5. Salmedin Mesihović, „Prapovijesne i protohistorijske gradine Sarajeva“, Znakovi Vremena, Broj 38, izd. Ibn Sina, Sarajevo, 2007, 154 – 164.

6. Salmedin Mesihović, „INSCRIPTIONES LATINARVM SARAEVONENSIS (sa kraćim pregledom naseobinske kulture u antičko doba) – doprinos historiji sarajevskog područja u antičko doba,“ Historijska traganja I, Institut za istoriju, Sarajevo, 2008, 9 – 68.
7. Salmedin Mesihović, „Ovidije i Ilirik“, Centar za balkanološka ispitivanja, knjiga 35, Akademija nauka i umjetnosti, knjiga XXXVII, 2008, 89 – 100.
8. Salmedin Mesihović, „Prapovijesne i protohistorijske gradine Sarajeva. Značenje, istraženost i potencijali budućih istraživanja“, Prilozi za proučavanje historije Sarajeva, br. 5, Sarajevo 2008, 3 – 9.
9. Salmedin Mesihović, „Baton Breučki – predaja i kazna. Prilozi antičkoj historiji sjeveroistočne Bosne“, Gračanički Glasnik, god. XIII, br. 28., Gračanica 2009, 24 – 49.
10. Salmedin Mesihović, „Hajdučija na tlu rimskih ilirskih provincija“, Prilozi 38, Institut za istoriju u Sarajevu, 2009. god., str. 31 – 39.
11. Salmedin Mesihović, „Blagaj u arheološkim istraživanjima“, Zbornik radova „Kulturno-historijsko i prirodno nasljeđe vrela Bune i Blagajske tekije“, Naučni skup u Mostaru od 10. V. 2007. god., izd. Medžlis Islamske zajednice u Mostaru, 2009. god., str. 22 – 29.
12. Salmedin Mesihović, „Katera. (Kasnoantička i ranosrednjovjekovna utvrda)“, Hrvatski narodni Godišnjak, br. 57, Hrvatsko kulturno društvo Napredak, Sarajevo 2010, 20 – 29.
13. Salmedin Mesihović, „SVPPLEMENTVM REBELLIO ILLYRICI I – Germanikova Pounjska ofanziva“, Historijska traganja IV, Institut za istoriju, Sarajevo, 2009, 9 – 33.
14. Salmedin Mesihović, „CIVES COLONIAE RIS...- Likovi s antičkih epigrafskih spomenika rogatičko-romanijskog područja“, Centar za balkanološka ispitivanja, knjiga 36, Akademija nauka i umjetnosti, knjiga XXXVIII, 2009, 55 – 74.
15. Salmedin Mesihović, „Prilozi antičkoj topografiji Bosne i Hercegovine – dva toponima sa šireg jajačkog područja“, Godišnjak Bošnjačke kulturne zajednice „Preporod“, god. IX, Sarajevo, 2009, 171 – 185.
16. Salmedin Mesihović, „Dezitijski u rimskoj armiji“, Radovi Filozofskog fakulteta u Sarajevu, knjiga XIV/1 (Historija, Historija umjetnosti, Arheologija), Sarajevo, 2010, 67 – 75.
17. Salmedin Mesihović, „Značenje željeznih mačeva u procesu razvitka ljudske kulture“, Radovi Filozofskog fakulteta u Sarajevu, knjiga XIV/1 (Historija, Historija umjetnosti, Arheologija), Sarajevo, 2010, 91 – 96.
18. Salmedin Mesihović, „RES PVBLICAE SCRIBONIANI“, Radovi Filozofskog fakulteta u Sarajevu, knjiga XIV - XV, Sarajevo, 2010, 315 – 340.
19. Salmedin Mesihović, Aevum Dolabellae – Dolabelino doba, Centar za balkanološka ispitivanja, Akademija nauka i umjetnosti, knjiga XXXIX, 2010, 99 – 123.

20. Salmedin Mesihović, „Bistuenska porodica sa natpisa *CIL* III, 12 768“, Hrvatski narodni Godišnjak, br. 58, Hrvatsko kulturno društvo Napredak, Sarajevo 2011, 19 – 27.
21. Salmedin Mesihović, „Plinijevske peregrinske civitates na prostoru današnje Bosne i Hercegovine“, *Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku*, Vol.104, Split, 2011, str. 55 – 78.
22. Salmedin Mesihović, „Namjesnici provincije Gornji Ilirik/Dalmacije od 42. do 68. god. n. e., Centar za balkanološka ispitivanja, knjiga 40, Akademija nauka i umjetnosti BiH, 2011, 149 – 164.
23. Salmedin Mesihović, «HE[... ?]ASTEL [... ?] DAESITIATIVM“ (Modificirani izvadak iz doktorske disertacije : „Dezitijati: kulturna i narodnosno-politička zajednica u Iliriku i osvajanja Oktavijanova doba“), Hrvatski narodni Godišnjak, br. 59, Hrvatsko kulturno društvo Napredak, Sarajevo 2012, 41 – 86.
24. Salmedin Mesihović, koautorstvo sa mr. sc. Adnanom Kaljancem, "Novootkriveni antički epigrafski spomenik iz Ljusine kod Bosanske Krupe“, *Glasnik zemaljskog muzeja, N. S. Arheologija* 53, 2012, Sarajevo, 245 – 250.
25. Salmedin Mesihović, „Antičko naselje uz Zimošnicu u Moštrima kod Visokog“, *Spomenica Ibrahima Karabegovića, Zbornik radova, Institut za istoriju, Sarajevo, 2013, 17 – 33.*
26. Salmedin Mesihović, „Baton – prilozi istraživanju naše ilirske i antičke baštine“, *Zbornik za zaštitu, proučavanje i promociju kulturno – historijskog nasljeđa Gradina, Zenica, 2014, 21 – 136.*
27. Salmedin Mesihović, koautorstvo sa Tarikom Silajdžićem, „Votivna ara Jupitera Kapitolinskog“, Centar za balkanološka ispitivanja, knjiga 43, Akademija nauka i umjetnosti BiH, 2014, 121 – 126.
28. Salmedin Mesihović, "Gaj Blosije i uloga stoičke filozofske misli na političku djelatnost plebejskog tribuna Tiberija Sempronija Grakha i nastanak popularske platforme i pokreta", Centar za balkanološka ispitivanja, knjiga 44, Akademija nauka i umjetnosti BiH, 2015, 249 - 265.
29. Salmedin Mesihović, „Aristonik i Država Sunca. I. dio“, *Radovi Filozofskog fakulteta u Sarajevu, knjiga XIX, Sarajevo, 2016, 103 – 129.*
30. Salmedin Mesihović, „Familija Publija Kornelija Dolabele“, *Acta Illyrica, Godišnjak Udruženja za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevnih klasičnih civilizacija BATHINVS, god. I, br. 1, 2017, 10 – 22.*
31. Salmedin Mesihović, „Pobuna panonske armije 14. god. n. e.“, Centar za balkanološka ispitivanja, knjiga 45, Akademija nauka i umjetnosti BiH, 2016, 119 – 126.
32. Salmedin Mesihović, „Aristonik i Država Sunca. II. dio“, *Radovi Filozofskog fakulteta u Sarajevu, knjiga XX, Sarajevo, 2017, 17 – 48.*

33. Salmedin Mesihović, „Baton Dezitijatski, dezitijatska politija i vizija ustanka“, Radovi Filozofskog fakulteta u Sarajevu (Historija, Historija umjetnosti, Arheologija), knjiga 5, 2018, 87 – 109.
34. Salmedin Mesihović, „Helenističke protokomunističke utopističke ideje i filozofska učenja“, Prilozi 46, Institut za historiju u Sarajevu, 2017. god., str. 13 – 52.
35. Salmedin Mesihović, „Predstave ilirskih *ethne* u *augusteumu* u Afrodīsiju“, Acta Illyrica, Godišnjak Udruženja za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevnih klasičnih civilizacija BATHINVS, god. II, br. 2, 2018, 131 – 148. Academia.edu : https://www.academia.edu/38371065/Personifications_of_Illyrian_ethne_from_an_Augusteum_in_Aphrodisias ; Scribd : <https://www.scribd.com/document/399835474/Personifications-of-Illyrian-ethne-from-an-Augusteum-in-Aphrodisias> ;Internet Archive : <https://archive.org/details/PredstaveIlirskihEthneUAugusteumuUAfrodīsiju>

Stručni (projekti, studije, ekspertize) :

1. Salmedin Mesihović, koautorstvo sa Amrom Šaćić i Edinom Bujakom, „Epigrafski spomenik iz Donje Šibenice kod Jajca“, Centar za balkanološka ispitivanja, knjiga 43, Akademija nauka i umjetnosti BiH, 2014, 149 – 153.
2. Salmedin Mesihović, „Problem ubiciranja Desneka“, Pregled – časopis za društvena pitanja, god. LII, br. 1, Sarajevo, 2011, 135 – 146.
3. Salmedin Mesihović, „Ime ilirskog naroda Dezitijata“, Prilozi 40, Institut za istoriju u Sarajevu, 2011. god., str. 11 – 22.
4. Salmedin Mesihović, „Podjela provincije Ilirik“, Pregled – časopis za društvena pitanja, god. LI, br. 2, Sarajevo, 2010, 87 – 100.
5. Salmedin Mesihović, „BiH kroz prizmu historijskog razvitka religijske misli“, Znakovi Vremena, Vol. 2, Broj 6, izd. Ibn Sina, Sarajevo, 1999, 193 – 200. Academia.edu :

Referati na kongresima

1. Salmedin Mesihović, „Transformacija identiteta Dezitijata kroz proces romanizacije“, Identitet Bosne i Hercegovine kroz historiju, Zbornik radova I, Institut za istoriju u Sarajevu, 2011, 191 – 213.
2. Salmedin Mesihović, „Kritika suvremenih ideologija“, Simpozij „Čovjek i moderni svijet“, izd. Univerzitet u Sarajevu, 10. IV. 2008. god., Sarajevo, 100 – 105.

Revizije i recenzije

1. Salmedin Mesihović, „Kontroverze u zamisli Apsoluta“ (prikaz knjige Karen Armstrong „Istorija Boga“, Narodna knjiga „Alfa“, Beograd 1995), Socijaldemokrat, god. II, br. 3, Sarajevo, 2000, 159 – 162.

Drugi sastavni dijelovi :

1. Salmedin Mesihović, Thallóczy und die Untersuchung der Bezeichnung „Bosna“, Lajos Thallóczy, Der historiker und politiker, Akademie der Wissenschaften und Künste von Bosnien – Herzegovina, Ungarische Akademie der Wissenschaften Institut für Geschichte, Sonderpublikationen Band CXXXIV, Klasse für Geisteswissenschaften Band 40, Sarajevo – Budapest, 2010, 81 – 87.

Objavljene knjige, monografije ili radovi koji imaju vrijednost monografije, udžbenici, priručnici, skripte :

1. Salmedin Mesihović, „ANTIQUI HOMINES BOSNAE“, izdavač Filozofski fakultet u Sarajevu, 2011. ISBN 978-9958-625-18-3. COBISS.BH-ID 18927622.
2. Salmedin Mesihović, „Revolucije stare Helade i Rimske Republike“, izdavač Filozofski fakultet u Sarajevu, 2011. ISBN 978-9958-625-19-0. COBISS.BH-ID 18927878.
3. Salmedin Mesihović, „Rimski vuk i ilirska zmija. Posljednja borba“, izdavač Filozofski fakultet u Sarajevu, 2011. ISBN 978-9958-625-21-3. COBISS.BH-ID 19216902.
4. Salmedin Mesihović, „Progresivizam“, autorsko izdanje, Sarajevo, 2013. 316.75:008. COBISS.BH-ID 20800262.
5. Salmedin Mesihović, „Popratna djela. Sabrani članci, opservacije, 34 komentara“, autorsko izdanje, Sarajevo, 2013. 821.163.4(497.6)-92. COBISS.BH-ID 20800518.
6. Salmedin Mesihović, „Zemlje antičkog Ilirika prije i poslije Milanskog edikta“, izdavač Filozofski fakultet u Sarajevu, 2014. Koautorstvo. ISBN 978-9958-625-41-1. COBISS.BH-ID 20902150.
7. Salmedin Mesihović, „Historija Autarijata“, izdavač Filozofski fakultet u Sarajevu, 2014. ISBN 978-9958-625-43-5. COBISS.BH-ID 20902662.
8. Salmedin Mesihović, „PROCONSVLES, LEGATI ET PRAESIDES. Rimski namjesnici Ilirika, Gornjeg Ilirika i Dalmacije“, izdavač Filozofski fakultet u Sarajevu, 2014. ISBN 978-9958-625-42-8. COBISS.BH-ID 20902406.
9. Salmedin Mesihović, „Ilirike“, autorsko izdanje, Sarajevo 2014. ISBN 978-9958-0311-0-6. COBISS.BH-ID 21090054.
10. Salmedin Mesihović, „ORBIS ROMANVS (Udžbenik za historiju klasične rimske civilizacije)“, autorsko izdanje, Sarajevo 2015. ISBN 978-9958-0311-2-0. COBISS.BH-ID 21888006.

11. Salmedin Mesihović, "Filipike", autorsko izdanje, Sarajevo 2015. ISBN 978-9958-0311-1-3.
12. Salmedin Mesihović, "Historija Ilira", koautorstvo sa Amrom Šaćić, izdavač : Univerzitet u Sarajevo, 2015. ISBN 978 – 9958-600-65-4. COBISS.BH-ID 22405894.
13. Salmedin Mesihović, "Helenske apoikije u Italiji i Siciliji", autorsko izdanje, Sarajevo 2016. ISBN 978-9958-0311-4-4. COBISS.BH-ID 23352582.
14. Salmedin Mesihović, „Liberalna frakcija rimskog nobileta – Gaj Lelije i Scipion Emilijan -“, autorsko izdanje, Sarajevo 2016. ISBN 978-9958-0311-3-7.
15. Salmedin Mesihović, "Tito i mi – jučer, danas, sutra", koautorstvo sa Zlatkom Dukićem, Edhemom Muftićem, Mirkom Pejanovićem, Esadom Bajtalom i Esadom Zgodićem, izdavač : Savez antifašista i boraca Narodnooslobodilačkog rata (SABNOR) BiH, Sarajevo, 2016. ISBN 978 – 9958-9392-6-6.
16. Salmedin Mesihović, drugo izdanje knjige "Tito i mi – jučer, danas, sutra", koautorstvo sa Zlatkom Dukićem, Slavom Kukićem, Edhemom Muftićem, Mirkom Pejanovićem, Esadom Bajtalom, Miodragom Živanovićem i Esadom Zgodićem, izdavač : Savez antifašista i boraca Narodnooslobodilačkog rata (SABNOR) BiH, Sarajevo, 2017. ISBN 978-9958-9392-7-3.
17. Salmedin Mesihović, "Helenske apoikije u Italiji i Siciliji", II (printano) izdanje, Udruženje za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevnih klasičnih civilizacija BATHINVS, Sarajevo 2017. ISBN 978-9926-8217-1-5. COBISS.BH-ID 24610566.
18. Salmedin Mesihović, „Liberalna frakcija rimskog nobileta – Gaj Lelije i Scipion Emilijan -“, II (printano) izdanje, Udruženje za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevnih klasičnih civilizacija BATHINVS, Sarajevo 2017. ISBN 978-9926-8217-2-2. COBISS.BH-ID 24611334.
19. Salmedin Mesihović, „Geneza zla. Agrarna kriza : ekonomski i socijalni pad Republike“, Udruženje za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevnih klasičnih civilizacija BATHINVS, Sarajevo 2017. ISBN 978-9926-8217-0-8. COBISS.BH-ID 24577030.
20. Salmedin Mesihović, „Hrestomatija. Origines. Izbor iz izvorne građe o nastanku rimskog svijeta“, Udruženje za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevnih klasičnih civilizacija BATHINVS, Sarajevo 2018. ISBN 978-9926-8217-3-9. COBISS.BH-ID 26348550.
21. Salmedin Mesihović, „Bitka za Ilirik“, Udruženje za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevnih klasičnih civilizacija BATHINVS, Sarajevo 2018. ISBN 978-9926-8217-4-6. COBISS.BH-ID 26348038.
22. Salmedin Mesihović, „Kraljevstvo pobunjenih robova“, S. O. R. Mentor, Sarajevo, 2019. ISBN 978-9926-441-06-7. COBISS.BH-ID 27096582.
23. Salmedin Mesihović, „Epizoda iz povijesti montiranih sudskih i političkih procesa. Progon braće Publija i Lucija Kornelija Scipiona“, S. O. R. Mentor, Sarajevo, 2019. ISBN 978-9926-441-05-0. COBISS.BH-ID 27096838.

III. Radovi kandidata u periodu od posljednjeg izbora

Naučno-istraživački (izvorni naučni članak, pregledni naučni članak, samostalni naučni sastavni dio ili poglavlje u monografskoj publikaciji) :

1. Salmedin Mesihović, „Antičko naselje uz Zimošnicu u Moštrima kod Visokog“, Spomenica Ibrahima Karabegovića, Zbornik radova, Institut za istoriju, Sarajevo, 2013, 17 – 33. COBISS.BH-ID 10114841; COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=1342124686411884&rec=83&sid=1> ; Academia.edu : http://www.academia.edu/3613572/Anticko_naselje_uz_Zimosnicu_u_Mostrima_kod_Visokog; Scribd : <http://www.scribd.com/doc/169053970/Mostre> ; Internet Archive : <https://archive.org/details/Mostre> : Rad se bavi istraživanje ostataka materijalne kulture iz epohe klasične rimske civilizacije na širem prostoru Moštra kod Visokog. Na lokalitetu Svibe su pronađeni tragovi i naseobinske kulture i pokretnog materijala koji nedvojbeno pripadaju periodu rimske vlasti. Ova naseobina se vjerovatno nastavlja, u svome romaniziranom obliku, na ranije desitijatsku naseobinsku tradiciju. Sa druge strane, ova rimska naseobina je vjerovatno bitna i poradi činjenice da prostor Moštra ima iznimnu ulogu u srednjovjekovnom dobu. Istraživanja rimske naseobine bi moguće dokazala i određenu vezu između ili-ro-desitijatskog stratuma i ili-ro-romanskog statuma sa onim ili-ro-slavenskim stratumom koji pripada srednjovjekovnoj bosanskoj državi.
2. Salmedin Mesihović, „Baton – prilozi istraživanju naše ilirske i antičke baštine“, Zbornik za zaštitu, proučavanje i promociju kulturno – historijskog nasljeđa Gradina, Zenica, 2014, 21 – 136. COBISS.BH-ID 7840537; COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=1342124686411884&rec=57&sid=1> ; CEEOL : <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=209336> ; Academia.edu : https://www.academia.edu/7841990/Baton_prilozi_istrazivanju_nase_ilirske_i_antick_e_bastine Scribd : <https://www.scribd.com/doc/247956411/36-Baton-Prilog-Istrazivanju-Nase-Ilirske-Bastine> ; Internet Archive : <https://archive.org/details/BatonPrilogIstrazivanjuNaseIlirskeBastine> ; Najčešće prisutno ime na koje se nailazi iz sačuvane ilirske onomastičke baštine je Baton. Ono se nalazi i u literarnim vrelima i na epigrafskim nalazima. Indikativno je da je ono specifično za ilirski etnokulturni kompleks(e) i nalazi se i u njegovom središtu i na njegovim periferijama. Tako se ime Baton svjedoči u čak četiri slučaja kod Dezitijata, te kod Diciona, Dardanca, pa i u dubini panonskih provincija. Posebno je interesantno da su ovo ime Iliri nosili sa sobom kroz čitav rimski svijet. I u grčkoj onomastici je osvjedočeno postojanje sličnog imena. To navodi na zaključak da su ilirski i grčki oblik imena imali neko zajedničko, drevno indoeuropsko porijeklo. Na osnovi ove hipoteze, a komparirajući sa drugim indoeuropskim oblicima slične osnove, moglo bi

se doći i do otkrivanja značenja ovog imena. U toku etimološkog istraživanja imena Baton, došlo se i do potencijalnog otkrivanja značenja imena Bosna.

3. Salmedin Mesihović, koautorstvo sa Tarikom Silajdžićem, „Votivna ara Jupitera Kapitolinskog“, Centar za balkanološka ispitivanja, knjiga 43, Akademija nauka i umjetnosti BiH, 2014, 121 – 126. COBISS.BH-ID 7964185;COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=1342124686411884&rec=73&sid=1> ; CEEOL : <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=148422> ; Academia.edu : https://www.academia.edu/9455402/Votivna_ara_Jupitera_Kapitolinskog Scribd : <https://www.scribd.com/doc/247957420/38-Votivna-Ara-Jupitera-KapitolinskogInternet> Archive : <https://archive.org/details/38VotivnaAraJupiteraKapitolinskog> ; U radu se razmatra novootkriveni zavjetni oltar posvećen glavnom rimskom božanstvu Jupiteru Kapitolinskom Najboljem Najvećem. Izvorno porijeklom iz Rogatice, ali prevezen na područje Kondžila (općina Visoko), epigrafski spomenik baca novo svjetlo na Marka Ulpija Marcijana koji je već poznat sa drugog epigrafskog oltara iz Živaljevića, također blizu Rogatice. S obzirom na tu činjenicu, može se pretpostaviti da je Marcijan bio službena osoba uključena u političko-upravni život rimske zajednice kolonije *Ris* ... za koju se pretpostavlja da se nalazila u području današnje Rogatici. Što je još važnije, nameću se neke nove ideje o procesu romanizacije područja Rogatice i potvrđuje činjenica da se u današnjoj Rogatici nalazilo jedno od najrazvijenijih rimskih naselja u tome dijelu Bosne.
4. Salmedin Mesihović, "Gaj Blossije i uloga stoičke filozofske misli na političku djelatnost plebejskog tribuna Tiberija Sempronija Grakha i nastanak popularske platforme i pokreta", Centar za balkanološka ispitivanja, knjiga 44, Akademija nauka i umjetnosti BiH, 2015, 249 - 265. COBISS.BH-ID 8642841;COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=1342124686411884&rec=72&sid=1> ; CEEOL : <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=397136> ; Academia.edu : https://www.academia.edu/25794311/Gaj_Blossije_i_uloga_stoicke_filozofske_misli_na_politicku_djelatnost_-Gaius_Blossius_and_role_of_stoic_philosophy_on_political_work_of_tribune_Tiberius_Sempronius_Gracchus_and_start_of_popular_platform_and_movement Scribd : <https://www.scribd.com/doc/314571371/Gaius-Blossius-and-role-of-stoic-philosophy-on-political-work-of-tribune-Tiberius-Sempronius-Gracchus-and-start-of-popular-platform-and-movementInternet> Archive : <https://archive.org/details/GajBlossijeIUlogaStoickeFilozofskeMisliNaPolitickuDjelatnost> ;Plebejski tribunat Tiberija Sempronija Grakha iz 133. god. p. n. e. predstavlja glavnu prelomnicu ne samo historije klasičnog rimskog svijeta, nego i općenitog civilizacijskog razvitka. Tada započinje proces koji će nakon jednoga stoljeća stranačkih sukoba i tri građanska rata dovesti do zamjene republikanskog poretka sa sustavom Principata. Članak nastoji da ta zbivanja prikaže analizirajući poznatu izvornu građu iz percepcije Gaja Blossija, jednog od najistaknutijih pripadnika pokreta koji je vodio Tiberije Grakh. Iako porijeklom iz jedne od vrlo uglednih i imućnih

familija Italije, Gaj Blossije je odabrao da bude ne samo učesnik, nego i ideolog popularskih i demokratsko – socijalnih pokreta koji su se javljali u tadašnjem mediteranskom svijetu. Članak se bavi motivacijom koji su vodili Gaja Blossija da se prvo priključi pokretu Tiberija Grakha, a zatim i pokretu Aristonika i heliopolita. U okviru toga posebno se razmatra uloga stoičke filozofske škole, čija je učenja prihvatio Gaj Blossije.

5. Salmedin Mesihović, „Aristonik i Država Sunca. I. dio“, Radovi Filozofskog fakulteta u Sarajevu, knjiga XIX, Sarajevo, 2016, 103 – 129. COBISS.BH-ID 8805145;COBISS/OPAC :
<http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=1342124686411884&rec=69&sid=1> ; CEEOL : <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=680069> ; Academia.edu :
https://www.academia.edu/29996797/Aristonik_i_drzava_Sunca_Aristonicus_and_Civitas_Solis_Part_one Scribd :
<https://www.scribd.com/document/344377929/Salmedin-Mesihovic-Aristonik-i-Drzava-Sunca-I-Dio> Internet Archive :
<https://archive.org/details/40SalmedinMesihovicAristonikIDrzavaSuncaIDio> ; Epoha prelaska iz razdoblja Srednje Republike u Kasnu Republiku (sa osnovicom u godini plebejskog tribunata Tiberija Sempronija Grakha, 133. god. p. n. e.) je obilovala nastupom socijalnih i demokratskih pokreta. Neki od tih pokreta su poprimali i vrlo radikalne oblike. Jedan od takvih pokreta vodio je Aristonik koji je polagao pravo na kraljevsku vlast u Pergamskoj kraljevini. On je oko sebe okupio one elemente koji su željele promjenu socijalne paradigme i borbu protiv establishment. U prvom dijelu studije o Aristoniku i njegovoj „Državi Sunca“ se prezentira izvorna epigrafska i literarna građa, dok će se u drugom dijelu studije ponuditi historijska rekonstrukcija dešavanja.
6. Salmedin Mesihović, „Familija Publija Kornelija Dolabele“, Acta Illyrica, Godišnjak Udruženja za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevnih klasičnih civilizacija BATHINVS, god. I, br. 1, 2017, 10 – 22. COBISS.BH-ID 9049625;COBISS/OPAC :
<http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=1342124686411884&rec=56&sid=1> ; CEEOL : <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=545573> ; Academia.edu : https://www.academia.edu/32313408/Mesihovic_-_Familija_Publija_Kornelija_Dolabele.pdf Scribd :
<https://www.scribd.com/document/344378135/Mesihovic-Familija-Publija-Kornelija-Dolabele> Internet Archive :
<https://archive.org/details/MesihovicFamilijaPublijaKornelijaDolabele> ; Publije Kornelije Dolabela, najčuveniji namjesnik provincije Gornji Ilirik/Dalmacije, je potomak jedne ugledne i drevne rimske familije koja je potekla i pripadala patricijskom kornelijejskom gensu. Rod Kornelija (*Cornelia*) je imao veliki broj ogranaka, između ostalih i Dolabele (*Dolabellae*). Predstavnici ovog kornelijejskog ogranka su u izvornoj građi zabilježeni kao istaknuti dužnosnici još u vrijeme Srednje Republike. Publije Kornelije Dolabela Maksimus je bio konzul za 283. god. p. n. e., a nakon njega su još dvojica Kornelija Dolabela, ali sa preimenom Gnej, bila

republikanski konzuli za 159. i 81. god. p. n. e. I više drugih Kornelija Dolabela je obnašalo visoke političke, vojne i religijske funkcije za vrijeme republikanskog sustava. U vrijeme II. i III. rimskog građanskog rata na političkoj pozornici se pojavio i Publije Kornelije Dolabela (kasnije ponekad nazivan Lentulus), rođen oko 70. god. p. n. e., i konzul 44. god. p. n. e. Njegova javna djelatnost je bila primjer bezskrupuloznog politikanstva u posljednim godinama postojanja republikanskog sustava. Poginuo je 43. god. p. n. e. prilikom zauzimanja grada Laodikeje od strane Kasija, jednog od lidera republikanske stranke. Njegov istoimeni sin (sa prvom ženom Fabijom, druga supruga mu je bila Ciceronova kćerka Tulija) je pripadao Oktavijanovoj frakciji u ratu sa Markom Antonijem. Naš Publije Kornelije Dolabela je bio sin posljednje spomenutog, koji je bio Oktavijanov pristalica, i aktivno će djelovati na javnoj sceni u posljednoj deceniji života Augusta (vl. 27. god. p. n. e. – 14. god. n. e.) i u prvom periodu Tiberijeve vladavine (14. – 37. god. n. e.).

7. Salmedin Mesihović, „Pobuna panonske armije 14. god. n. e.“, Centar za balkanološka ispitivanja, knjiga 45, Akademija nauka i umjetnosti BiH, 2016, 119 – 126. COBISS.BH-ID

9094681;COBISS/OPAC :

<http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=1342124686411884&rec=86>

&sid=1 ; CEEOL : <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=528626> ;

Academia.edu :

[https://www.academia.edu/32857699/Pobuna_panonske_armije_14_god_n_e_-_](https://www.academia.edu/32857699/Pobuna_panonske_armije_14_god_n_e_-_Rebellion_of_the_Pannonian_legion_in_14_AD)

[Rebellion_of_the_Pannonian_legion_in_14_AD](https://www.academia.edu/32857699/Pobuna_panonske_armije_14_god_n_e_-_Rebellion_of_the_Pannonian_legion_in_14_AD) ; Scribd :

[https://www.scribd.com/document/347407621/Pobuna-panonske-armije-14-god-n-e-](https://www.scribd.com/document/347407621/Pobuna-panonske-armije-14-god-n-e-Rebellion-of-the-Pannonian-legion-in-14-AD)

[Rebellion-of-the-Pannonian-legion-in-14-AD](https://www.scribd.com/document/347407621/Pobuna-panonske-armije-14-god-n-e-Rebellion-of-the-Pannonian-legion-in-14-AD) ; Internet Archive :

[https://archive.org/details/PobunaPanonskeArmije14GodNERebellionOfThePannonian](https://archive.org/details/PobunaPanonskeArmije14GodNERebellionOfThePannonianLegionIn14AD)

[nLegionIn14AD](https://archive.org/details/PobunaPanonskeArmije14GodNERebellionOfThePannonianLegionIn14AD) ; Oružane snage Rimske države bile su u historiografiji, posebno u

široj javnosti, poznate i percipirane kao model discipline i hijerarhijskog poretka.

Međutim, tokom 1300 godina svog postojanja, pojedine jedinice rimske vojske su se i

bunile. Jedna od tih pobuna je bila ona koja se desila nakon smrti prvoga princepsa

Augusta. Vojnici iz tri panonske legije pobunili su se krajem ljeta 14. god. n. e.

Odbacili su vojnu hijerarhiju i uspostavili vlastitu kontrolu. Druz, sin novog princepsa

Tiberija je uspio da iskoristi prednosti praznovjerja, kojem su bili vrlo skloni vojnici,

za vrijeme pomrčine Mjeseca 27. septembra 14. god. n. e. kako bi ugušio pobunu.

8. Salmedin Mesihović, „Aristonik i Država Sunca. II. dio“, Radovi Filozofskog fakulteta u Sarajevu, knjiga XX, Sarajevo, 2017, 17 – 48. COBISS.BH-ID 9606937 ;COBISS/OPAC :

<http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=1342124686411884&rec=54>

&sid=1 ; CEEOL : <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=680225> ;

Academia.edu :

[https://www.academia.edu/35317003/Aristonik_i_drzava_Sunca_Drugi_dio_Aristoni](https://www.academia.edu/35317003/Aristonik_i_drzava_Sunca_Drugi_dio_Aristonicus_and_Civitas_Solis_Part_Two)

[cus_and_Civitas_Solis_Part_Two](https://www.academia.edu/35317003/Aristonik_i_drzava_Sunca_Drugi_dio_Aristonicus_and_Civitas_Solis_Part_Two) ; Scribd :

[https://www.scribd.com/document/366118462/Aristonik-i-drzava-Sunca-Drugi-dio-](https://www.scribd.com/document/366118462/Aristonik-i-drzava-Sunca-Drugi-dio-Aristonicus-and-Civitas-Solis-Part-Two)

[Aristonicus-and-Civitas-Solis-Part-Two](https://www.scribd.com/document/366118462/Aristonik-i-drzava-Sunca-Drugi-dio-Aristonicus-and-Civitas-Solis-Part-Two) ; Internet Archive :

<https://archive.org/details/SalmedinMesihovicAristonikIDrzavaSuncaII> ; Zbog zauzetosti unutarnjim pitanjima, Republika nije brzo reagirala na ustanak Aristonika, koji je uspio da pod svoju kontrolu stavi značajan dio nekadašnje Pergamske kraljevine. To područje pod kontrolom Aristonika nazvano je „Heliopolis“ („Država Sunca“) i provedene su revolucionarne socijalne i demokratske mjere. Međutim, ubrzo je došlo do reakcije Republike, lokalnih kontrarevolucionarnih snaga i intervencije susjednih maloazijskih kraljevstava. Nakon četiri godine rata, pokret heliopolita je ugušen vojnom silom.

9. Salmedin Mesihović, „Baton Dezitijatski, dezitijatska politija i vizija ustanka“, Radovi Filozofskog fakulteta u Sarajevu (Historija, Historija umjetnosti, Arheologija), knjiga 5, 2018, 87 – 109. COBISS.BH-ID 9795097; COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=1342124686411884&rec=79&sid=1> ; CEEOL : <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=681019> ; Academia.edu : https://www.academia.edu/36235101/Baton_Dezitijatski_dezitijatska_politija_i_vizija_ustanka ; Scribd : <https://www.scribd.com/document/374666848/Baton-Dezitijatski-Dezitijatska-Politija-i-Vizija-Ustanka> ; Internet Archive : <https://archive.org/details/BatonDezitijatskiDezitijatskaPolitijaIVizijaUstanka> ; Rad se bavi Batonom Desitijatskim, visokim vojno – političkim dužnosnikom desitijatske peregrinske *civitas*, političkom organizacijom desitijatskog naroda i idejama o stvaranju neke zajedničke ilirske političke i vojne organizacije za vrijeme Velikoga Ilirskog ustanka. Na osnovi podataka iz izvorne građe koji se odnose na obrađivanu tematiku, može se zaključiti da je Baton Desitijatski bio poznati i iskusni političar i vojskovođa u ilirskom svijetu, dobro upoznat i sa rimskom političkom i vojnom organizacijom. On je prvi put u poznatoj povijesti ili-ro-slavenskih zemalja pokušao uspostaviti jednu nezavisnu političku organizaciju koja bi objedinila ilirskih zemalja. Nažalost, u tome svome poduhvatu suočio se sa ozbiljnim otporima od strane snažnih partikularnih težnji pojedinih prvaka, zajednica i naroda. I ta podijeljenost je jedan od uzroka koji su doveli do gušenja ustanka i konačnog uvođenja ilirskog svijeta u rimski imperijalni okvir.
10. Salmedin Mesihović, „Helenističke protokomunističke utopističke ideje i filozofska učenja“, Prilozi 46, Institut za historiju u Sarajevu, 2017. god., str. 13 – 52. COBISS.BH-ID 10114329; COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=1342124686411884&rec=85&sid=1> ; CEEOL : <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=670744> ; Academia.edu : https://www.academia.edu/37443123/Helenisticke_protokomunisticke_i_utopijske_ideje_Hellenistic_Proto-Communist_Utopian_Ideas_and_Philosophical_Doctrines ; Scribd : <https://www.scribd.com/document/388995027/Helenisticke-Protokomunisticke-i-Utopijske-Ideje-Hellenistic-Proto-Communist-Utopian-Ideas-and-Philosophical-Doctrines> ; Internet Archive : <https://archive.org/details/HelenistickeProtokomunistickeIUtopijskeIdeje> ; Rad se bavi utopističkim idejama i filozofskim učenjima iz helenističkog historijskog razdoblja, a

koja su kao posljedicu imala nastanak revolucionarnih pokreta u helenskim polisima, Rimskoj republici i orijentalnim kraljevinama. Ovi pokreti su se temeljili na zastupanju i realizaciji socijalnih reformi i širenju demokratskoga učešća masa u upravi državama. Utopističke ideje su se naslanjale na tada vrlo popularni žanr putopisnog romana, u kome se dolazi do otokā na kojima vladaju pravda, sloboda i jednakost. Filozofsko učenje koje se najviše promoviralo bila je starija Stoa. Međutim, nakon završetka grakhovske revolucije i pogibije Gaja Blosija nastupa doba pragmatizacije ovih učenja kako bi se postigao određeni *modus vivendi* sa vladajućim elitama, poglavito u okvirima Rimske republike koja je postala hegemon euromediteranskog područja.

11. Salmedin Mesihović, „Predstave ilirskih *ethne* u *augusteumu* u Afrodisiju“, Acta Illyrica, Godišnjak Udruženja za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevnih klasičnih civilizacija BATHINVS, god. II, br. 2, 2018, 131 – 148. COBISS.BH-ID : 10510873; COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=1426105590484623&rec=65&sid=1> ; Academia.edu : https://www.academia.edu/38371065/Personifications_of_Illyrian_ethne_from_an_Augusteum_in_Aphrodisias ; Scribd : <https://www.scribd.com/document/399835474/Personifications-of-Illyrian-ethne-from-an-Augusteum-in-Aphrodisias> ; Internet Archive : <https://archive.org/details/PredstaveIlirskihEthneUAugusteumuUAfrodisiju>. Afrodisij (*Aphrodisias*) je bio situiran u kontinentalnoj unutrašnjosti pokrajine Karije (*Caria*) u jugozapadnoj Maloj Aziji. Ovaj grad se značajno razvio u helenističko doba i vremenu pergamsko-atalidske dinastije koja je vladala zapadnom Malom Azijom od 282. do 133. god. p. n. e. Tada je i dobio ime po boginji Afroditi (rimski pandan: Venera), koja je u njemu imala svoju specifičnu kulturnu manifestaciju. Svoje posebno simboličko značenje Afrodisij dobija sa uspostavom principata i “prvim građaninom” Oktavijanom Augustom, koji je adoptiran u julijevski rod. Jedna od glavnih propagandnih stavki novoga augustovskog režima je bilo snažno oslanjanje na drevnu “enejidsku priču” koja sa Vergilijevom “Enejidom” dobija i svoju oficijelnu verziju. Eneja je bio sin trojanskog princa Anhisa i Venere, a njegov sin Askanije/Jul u rimsko-italjskoj tradiciji se smatra eponimnim rodonačelnikom julijevskog roda u koji je prvi princeps bio adoptiran. Sa propagiranjem “enejidske priče” August ističe svoje božansko porijeklo, a boginja Venera/Afroditom postaje i božanstvo od “posebnog značenja” za novi sistem. Na reljefima u *Augusteumu* se pojavljuju se prikazi Augusta, Tiberija, Klaudija i mlađahnog Nerona. Kompleks je posvećen “Afroditi, bogovima augustima i narodu”. Ukupno je bilo originalno 190 reljefa.

Stručni (projekti, studije, ekspertize) :

1. Salmedin Mesihović, koautorstvo sa Amrom Šaćić i Edinom Bujakom, „Epigrafski spomenik iz Donje Šibenice kod Jajca“, Centar za balkanološka ispitivanja, knjiga 43, Akademija nauka i umjetnosti BiH, 2014, 149 – 153. COBISS.BH-ID : 7959833; COBISS/OPAC :

<http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=1342124686411884&rec=74&sid=1> ; CEEOL : <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=148413> ; Academia.edu : https://www.academia.edu/9448191/Epigrafski_spomenik_iz_Donje_%C5%A0ibenice_kod_Jajca_Epigraphic_monument_from_Donja_%C5%A0ibenica_near_Jajce_Godi%C5%A1njak_CBI_43_ANUBiH Scribd : <https://www.scribd.com/doc/247956996/37-Epigrafski-Spomenik-Iz-Donje-Sibenice> Internet Archive : <https://archive.org/details/37EpigrafskiSpomenikIzDonjeSibenice> ; U radu se istražuje natpis sa spomenika pronađenog u Donjoj Šibenici kod Jajca, a koji potiče iz rimskoga perioda. Na natpisu se spominje izvjesni Publije Elije koji podiže spomenik supruzi Likani i vjerojatno kćerku i sinu.

Objavljene knjige, monografije ili radovi koji imaju vrijednost monografije, udžbenici, priručnici, skripte :

1. „Progresivizam“, autorsko izdanje, Sarajevo, 2013. 316.75:008. COBISS.BH-ID 20800262. COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2135466925910014&rec=22&sid=1> ; Academia.edu : https://www.academia.edu/5362544/Salmedin_Mesihovic_-_Progresivizam ; Scribd : <http://www.scribd.com/doc/190488356/Salmedin-Mesihovic-Progresivizam> Internet Archive : <https://archive.org/details/SalmedinMesihovicProgresivizam> ; Knjiga se bavi historijskim razvitkom društvenih, socijalnih, ekonomskih i općekulturnih procesa i sustava. Istovremeno uz detaljnu analizu, knjiga nudi i određena rješenja na krizne situacije u izgradnju novoga sustava koji za osnovu ima ideale Rimske Srednje Republike : harmoniju i ravnotežu odnosa i interesa rimskoga i italskog građanstva te poštivanje ustavno – zakonskog i institucionalnog poretka.
2. „Popratna djela. Sabrani članci, opservacije, 34 komentara“ , autorsko izdanje, Sarajevo, 2013. 821.163.4(497.6)-92. COBISS.BH-ID 20800518. COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2135466925910014&rec=21&sid=1> ; Academia.edu. : https://www.academia.edu/5362591/Salmedin_Mesihovic_-_Popratna_djela_Sabrani_clanci_opservacije_34_komentara ; Scribd : <http://www.scribd.com/doc/190488868/SALMEDIN-MESIHOVIC-POP RATNA-DJELA-Sabrani-Clanci-Opservacije-34-Komentara> Internet Archive : <https://archive.org/details/SALMEDINMESIHOVICPOP RATNADJELA.SabraniClanciOpservacije34Komentara> ; Knjiga se nudi kao svojevrsni nastavak knjige „Progresivizam“ sa određenim detaljnijim razradama konkretnih problema i eventualnih prijedloga rješenja.
3. „Zemlje antičkog Ilirika prije i poslije Milanskog edikta“, izdavač Filozofski fakultet u Sarajevu, 2014. Koautorstvo. ISBN 978-9958-625-41-1. COBISS.BH-ID 20902150.

COBISS/OPAC

<http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2135466925910014&rec=31&sid=1> ; Filozofski fakultet u Sarajevu : http://www.ff-eizdavastvo.ba/Books/Zemlje_antickog_Ilirika_prije_i_poslije_Milanskog_edikta.pdf ; Academia.edu : https://www.academia.edu/5867464/Grupa_autora_-_Zemlje_antickog_Ilirika_prije_i_poslije_Milanskog_edikta ; Scribd : <http://www.scribd.com/doc/202857076/Grupa-Autora-Zemlje-Ilirika-Prije-i-Poslije-Milanskog-Edikta> Internet Archive : <https://archive.org/details/GrupaAutoraZemljeIlirikaPrijeIPoslijeMilanskogEdikta> ;

Riječ je o knjizi grupe autora koja se bavi povijesnim fenomenom Milanskog edikta. Život i djelo Konstantina Velikog (Flavius Valerius Aurelius Constantinus Augustus 306. – 337.) predstavlja jednu od najbolje istraženih tema kada je u pitanju antička historiografija. Zahvaljujući čuvenom Milanskom ediktu iz 313. godine Konstantin je postao miljenik crkve. S tim u vezi ovaj dokument je postao predmet izučavanja ne samo historiografije već i klasične filologije, teologije, arheologije i pravne nauke. Ipak treba imati u vidu da edikt predstavlja samo jednu fazu u općekulturnom preobražaju ilirskih provincija Mezije Superior (Moesia Superior), Dalmacije (Dalmatia), Panonije Superior (Pannonia Superior) i Panonije Inferior (Pannonia Inferior) iz klasičnog ka mediavelnom razdoblju ljudske prošlosti. Svoju popularnost sporazum između Licinija i Konstantina iz 313. godine može zahvaliti najviše ranokršćanskim historičarima Laktanciju i Euzebiju. Kroz radove ovih autora se jasno vidi pristrasnost koja se ogleda u nedostatku pragmatičnosti u njihovom pisanju. Ovu problematiku potrebno je sagledati i očima paganskih autora iz prva dva stoljeća prisustva Isusovih sljedbenika u Rimskom principatu: Plinija, Tacita, Svetonija pa sve do Celsa. U njihovim radovima je primjetna raznolikost koja dokazuje da na opisivanje određene sociološke pojave u antičkom svijetu kulturno - političke prilike imaju izuzetno veliki utjecaj. Shodno tome ne treba zanemariti činjenicu da i savremena antička historiografija ima različit pogled na interpretaciju ranokršćanske historije i uloge koju je Konstantin odigrao u njoj. Edikt iz 313. godine i danas nakon sedamnaest vijekova se ne može posmatrati kao mrtvo svjedočanstvo historije. Oko njega postoje i danas kontraverze. Pravna nauka još uvijek nije odgovorila na pitanje da li je to edikt, pismo, reskript ili mandat. Biografija dominusa Konstantina je posebno vezana za zemlje antičkog Ilirika. Ta velika historijska ličnost došla je na svijet upravo u jednoj od ilirskih provincija, u provinciji Meziji Superior. Upravo u Naissusu (današnjem Nišu) je svoje djetinstvo proveo Konstantin. Bilo je to razdoblje kada je ilirska i rimska paganska religija bila raširena u svoj svojoj raznolikosti. U naučnom pogledu u Meziji se može se pratiti kontinuitet od primitivnih religija te poštivanja domaćih božanstava do uvođenja novih božanstava naroda s kojima dolaze u dodir. Ovi podaci su značajni jer da bi se razumio značaj Milanskog edikta u zemljama antičkog Ilirika neophodno je steći određenu povijesnu sliku kontinuiteta razvoja tog dijela Euromediterana u klasičnom razdoblju ljudske historije. Posebno značajno mjesto u tom procesu zauzima Dalmacija koja je bila najveća ilirska provincija, koju je naseljavala čitava lepeza različitih naroda. Kroz ovu provinciju mogu se pratiti sve osnovne faze razvoja antičke civilizacije od perioda ilirskog

helenizma do propasti rimske države. Pored Konstantina antički Ilirik rodnom grudom je nazivala čitava plejada rimskih careva počevši od oca dominata Dioklecijana čija je politička doktrina rezultirala činjenicom da je stanovištvo antičkog Ilirika održavalo živim duh rimskog carstva koji se i u samoj prijestolnici nakon 313. godine počeo gasiti, zajedno sa izumiranjem paganizma. Nakon Milanskog edikta Euromediterranski svijet je polako počeo ulaziti u novu sferu (r)evolucije antičkog društva. Prof. Mesihović je autor poglavlja „Galerijev edikt“, u kojem se skreće pažnja da je nedugo prije Milanskog edikta, od strane tetrarha Galerija izdan isto edikt o toleranciji i prekidu Dioklecijanovih progona kršćana.

4. „Historija Autarijata“, izdavač Filozofski fakultet u Sarajevu, 2014. ISBN 978-9958-625-43-5. COBISS.BH-ID 20902662. COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2135466925910014&rec=19&sid=1> ; Filozofski fakultet u Sarajevu : http://www.ff-eizdavstvo.ba/Books/Historija_Autarijata.pdf ; Academia.edu : https://www.academia.edu/5867656/Salmedin_Mesihovic_-_Historija_Autarijata ; Scribd : <http://www.scribd.com/doc/202858630/Salmedin-Mesihovic-Historija-Autarijata> ; Google Books : https://books.google.ba/books?id=Aa83AwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=hr&source=gbg_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false ; Internet Archive : <https://archive.org/details/SALMEDINMESIHOVICHISTORIJA AUTARIJATA> ; Autarijati su predstavljali najmoćniji i najbrojniji ilirski narod u periodu koji je predstavljao prekretnicu u povijesnom razvitku čitavog Balkanskog poluotoka (VI – IV. st. p. n. e.) i autarijatski uspon i pad korenspodirali su sa klasičnim razdobljem grčke povijesti. Njihovo prisustvo na zapadnom i centralnom Balkanu osvjedočeno je nizom povijesnih podataka, filološkim reliktima i obiljem do sada pronađene materijalne građe. Istraživanje Autarijata i glasinačke kulture starijeg željeznog doba započelo je krajem XIX. st. i nastavljeno je uz prekide sve do kraja XX. st., ali i pored intenzivnog istraživanja do danas još uvijek nije prezentirana cjelovita studija o Autarijatima. Porijeklo ovog ilirskog naroda treba tražiti u kontinuiranom razvitku proto-ilirskih populacija koje su naseljavale jugoistočnu Bosnu i gornje Podrinje u brončano doba. Seoba «nosilaca žarnih polja» koja je u velikoj mjeri izmijenila etničku i kulturnu sliku Podunavlja i jednog dijela Balkana nije u tolikoj mjeri zahvatila prostor rasprostiranja glasinačke kulture kasnog brončanog doba. Nakon stabilizacije prilika, prelaskom u starije željezno doba započinje i nagli narodnosni, kulturni i politički razvitak autarijatskih zajednica. Taj proces je rezultirao i uslozňjavanjem društveno-političke strukture autarijatskih zajednica, i prerastanjem rodovsko-plemenske organizacije u prve začetke teritorijalno omeđenih kneževina od kraja VIII. st. p. n. e. U više tumula koji se datiraju u VII. i VI. st. p. n. e. pronađeni su iznimno bogati grobovi u koje su bili sahranjeni članovi lokalnih kneževskih dinastija. Međutim, uslijed više razloga izazvanih vanjskim političkim i ekonomskim uticajima, krajem VI. st. p. n. e. dolazi do ujedinjena autarijatskih zajednica u jedinstveni politički entitet. Zahvaljujući ujedinjenju Autarijati započinju ekspanziju najvećim dijelom usmjerenu prema istoku i zemlji Tribala, te prema jugu gdje su pobijedili

Ardijejce, svoje stare suparnike u borbi za zone ispaše i slana vrela. Svojom aktivnošću na prijelazu iz VI. u V. st. p. n. e. Autarijati su za narode, koji su direktno osjetili njihovu ekspanziju imali, velike posljedice. Ardijejci su pomjereni prema primorju a Tribali dalje prema istoku, na prostore na kojima su oba naroda odigrala svoju povijesnu ulogu. Svojom ekspanzijom Autarijati su ostvarili hegemoniju na jednom dijelu unutrašnjosti Balkanskog poluotoka. I autarijatski vladajući sloj je sada dostigao zenit svoga imovinskog i političkog razvitka, što se na najbolji način pokazuje u nizu bogatih vladarskih tumula i grobova nastalih tijekom V. st. p. n. e. Na ovo vrijeme se sigurno odnose i Strabonove riječi o Autarijatima kao «nekoć najvećem i najmoćnijem ilirskom narodu». Nakon dostignutog zenita započinje lagani pad Autarijata koji se završava 310. god. p. n. e. naglim prestankom egzistencije autarijatske narodnosne zajednice i glasinačke kulture starijeg željeznog doba uslijed keltske invazije. Autarijati su iza sebe ostavili materijalno bogatstvo. Do sada je evidentirano više od 100 gradina koje su sigurno naseljavali Autarijati, odnosno zajednice iz kojih su oni nastali i na tisuće tumula u koje su oni bili sahranjivani. Pokretni materijal (poglavito nakit i oružje) pokazuje na sebi sve specifičnosti autarijatskog narodnosnog i kulturnog bića i svu originalnost autarijatskog duha. Sva višestoljetna produkcija metalnih proizvoda i keramike se odvija u kontinuiranom slijedu i jedan tipski oblik u velikom broju slučajeva postupno prelazi u novi tip. Najbolji primjer spomenutog tipskog kontinuiranog razvitka nalazi se na objektima izrađenim od metalnog lima koji kao završni tip svoje evolucije imaju luksuzne zlatne i srebrne pojaseve «mramoračkog tipa». Autarijati kao klasičan primjer gorštačkog naroda pokazuju i sve osobenosti gorštačkog mentaliteta, koji se najviše izražava u sklonosti ka konzervativnosti i što je moguće dužem zadržavanju starih formi života i vjerovanja. U navedenoj činjenici nalaze se i razlozi zbog kojih Autarijati uporno zadržavaju sahranjivanje u tumule na načine koji se u načelima nije mnogo mijenjao sve do konačnog kraja glasinačke kulture. Sudeći po nalazima izgleda da je pored kulta predaka veliku ulogu u religioznom životu Autarijata imao i kult solarnog božanstva. Na tragove solarnog kulta se nailazi u iznimnom broju širom autarijatskog teritorija. Gospodarstvo Autarijata se zasnivalo na stočarstvu kao primarnoj grani te na metalurgiji, zanatstvu i trgovini. Ovaj ilirski narod zbog svoga značaja i velike potražnje za grčke i italske robe je bio i najveći trgovački partner na zapadnom i centralnom Balkanu grčkim i italskim trgovcima između VII. i IV. st. p. n. e.

5. "PROCONSVLES, LEGATI ET PRAESIDES. Rimski namjesnici Ilirika, Gornjeg Ilirika i Dalmacije", izdavač Filozofski fakultet u Sarajevu, 2014. ISBN 978-9958-625-42-8. COBISS.BH-ID 20902406. COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2135466925910014&rec=20&sid=1> ; Filozofski fakultet u Sarajevu : http://www.ff-eizdavastvo.ba/Books/Rimski_namjesnici_Ilirika.pdf ; Academia.edu : https://www.academia.edu/5867721/Salmedin_Mesihovic_-PROCONSVLES_LEGATI_ET_PRAESIDES._Rimski_namjesnici_Ilirika_Gornjeg_Ilirika_i_Dalmacije ; Scribd : <http://www.scribd.com/doc/202860118/Salmedin->

Mesihovic-Proconsules-Legati-Et-Praesides-rimski-Namjesnici-Ilirika Google Books : https://books.google.ba/books?id=S683AwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=hr&source=gbg_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false ; Internet Archive : <https://archive.org/details/SALMEDINMESIHOVICPROCONSVLESLEGATIETPRAESIDES.RimskiNamjesniciIlirika> ; Knjiga „PROCONSVLES, LEGATI ET PRAESES. Rimski namjesnici Ilirika, Gornjeg Ilirika i Dalmacije“ je posvećena istraživanju institucije provincijskog namjesnika u antičkom periodu naše historije. U okviru navedene tematike se prvo obraća pažnja na uspostavu rimske vlasti i reguliranje teritorijalno – upravne organizacije. Nakon toga se analizira sama institucija provincijskog namjesnika, njene ovlasti i njen evolutivni razvitak od prvih decenija augustovskog režima pa sve do kolapsa antičkog historijskog razdoblja na Zapadnom Balkanu. Namjesnička institucija je pratila i razvitak Provincije i promjene njene unutarnje strukture, teritorijalnog opsega, pa i način života njenih stanovnika. Samim tim i namjesnička dužnost u Provinciji nije bila statična formacija, nego je bila prilagođavana situaciji, kontekstu, te faktorima vremena i prostora. Načelno se razdoblje namjesništva može podijeliti na tri razdoblja i to : a) doba prokonzula, b) doba legata propretora i c) doba presesa. Prvo razdoblje je bilo najkraće i završilo je već u drugoj deceniji augustovskog režima, dok je drugo razdoblje ono koje je dalo najveći i najtrajniji pečat namjesničkoj instituciji. Legati propretori i njihova djelatnost su usko bili vezani za prodiranje grčko – rimske klasične kulture u ilirske zemlje. Nakon završetka Velikog Ilirskog ustanka u septembru 9. god. n. e., zadatak legata propretora se svodio ponajviše na reguliranje civilnih poslova te značajne infrastrukturne radove. Pojedini od tih legata, kao Publije Kornelije Dolabela, su svojom djelatnošću (posebno u gradnji infrastrukture, te reguliranjem katastarsko – zemljišnih odnosa) postavili temelje budućeg civilizacijskog progresa na današnjem Zapadnom Balkanu. Kaos koji vlada od sredine III. st. n. e. doveo je do uspostave novog sustava →dominata, u okviru kojeg se revidira i staro provincijsko i namjesničko ustrojstvo. Novi namjesnici sa titulom presesa su sjena moći nekadašnjih prokonzula i legata propretora (posebno onih iz prve polovice I. st. n. e.).

6. “Ilirike”, autorsko izdanje, Sarajevo 2014. ISBN 978-9958-0311-0-6. COBISS.BH-ID 21090054. COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2135466925910014&rec=18&sid=1> ; Academia.edu : https://www.academia.edu/6566379/Salmedin_Mesihovic_-_Ilirike <http://www.scribd.com/doc/214863769/Salmedin-Mesihovic-Ilirike> ; Google Books : https://books.google.ba/books?id=cK83AwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=hr&source=gbg_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false ; Internet Archive : <https://archive.org/details/SalmedinMesihovicIlirike> ; Knjiga predstavlja spoj prerađenih i modificiranih : magistarskog rada pod naslovom «Problem kulturne i etničke zajednice Autarijata» i doktorske disertacije pod naslovom «Dezitivati: kulturna i narodnosno-politička zajednica u Iliriku i osvajanja Oktavijanova doba». Prerada se uglavnom zasnivala na novim tezama i stavovima u odnosu prema određenim fenomenima arheološkog i historijskog razvitka Autarijata i Desitivata, te

dovođenja u izvjesni povijesni kontekst navedena dva etnokulturna i narodnosna fenomena.

7. "ORBIS ROMANVS(Udžbenik za historiju klasične rimske civilizacije)", autorsko izdanje, Sarajevo 2015. ISBN 978-9958-0311-2-0. COBISS.BH-ID 21888006.COBISS/OPAC :<http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2135466925910014&rec=17&sid=1> ; Internet Archive : <https://archive.org/details/SalmedinMesihovicORBISROMANVSUdzbenikZaHistorijuKlasicneRimskeCivilizacije> ; Scribd : <http://www.scribd.com/doc/258173235/Salmedin-Mesihovic-ORBIS-ROMANVS-Udzbenik-za-historiju-klasicne-rimske-civilizacije-pdf#scribd> ; Google Books : https://books.google.ba/books?id=7rjxBwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=hr&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false ; ORBIS ROMANVS je djelo udžbeničkog karaktera, čiji je nastanak uzrokovala potreba za jednim svestranim radom na bosansko – hrvatskom – srpskom jeziku, koji bi prikazao rimski svijet i njegovu civilizaciju, posebnu u njenom klasičnom periodu. To je podrazumijevalo da se historija starog Rima i zemalja kojima je dominirao ne promatra samo kroz vizuru političke i vojne povijesti, što je uglavnom najčešća pojava u općoj historiografiji. Udžbenik je zato i koncipiran da čitalac u sebi razvije misao da je rimski pronalazak betona značajniji za čovječanstvo nego što su to bile mnoge bitke u kojima je trijumfiralo rimsko oružje. Uz to, intencija udžbenika je i da razbije uvriježene tabue i predrasude čitatelja, a posebno studenata o klasičnoj rimskoj civilizaciji. Djelo je iznimno opširnog karaktera, jer je to iziskivala sama potreba bavljenja ovom tematikom. Kako bi se čitaocima olakšalo praćenje i razumijevanje teksta, nastojalo se da tekst ne bude suhoparan niti samo nabacivanje golih činjenica, nego da se kombinacijom podataka, slika, ilustracija, karti, anegdotalnih primjera i zaključaka prezentira rimski svijet koliko je to god moguće bolje. Sadržaj udžbenika je sistematiziran po sustavu lekcija za rad sa studentima.
8. "Filipike", autorsko izdanje, Sarajevo 2015. ISBN 978-9958-0311-1-3. COBISS.BH-ID 21888262. COBISS/OPAC :<http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2135466925910014&rec=15&sid=1> ; Academia.edu : https://www.academia.edu/10701395/Salmedin_Mesihovic_-_Filipike ; Scribd : <https://www.scribd.com/doc/255423729/Salmedin-Mesihovic-Filipike> ; Internet Archive : <https://archive.org/details/SalmedinMesihovicFilipike> ; Filipike su nastale po uzoru na seriju govora koju je prvo održao atenskim građanima advokat, govornik i državnik, Demosten (živio 384. – 322. god. p. n. e.). On ih je u seriji govora upozoravao na opasnost koja je helenskim polisima i atenskom demokratskom sustavu prijetila od sve moćnijeg makedonskog kralja Filipa II. (živio 382. – 336. god. p. n. e.; otac Aleksandra Velikog). Tri stoljeća nakon Demostena, drugi veliki advokat, govornik, državnik, filozof, politički i ustavni teoretičar, patriota i pisac po imenu Marko Tulije Ciceron (3. I. 106. – 7. XII. 43. god. p. n. e.), faktički u zadnjim godinama postojanje Rimske Republike, je namjenski modelirao jednu seriju svojih

govora po uzoru na one Demostenove filipike. Oni su isto nazvani „filipikama“ iako su bili upereni na Marka Antonija, jednog od cezarovaca i osobu čije je političke ambicije Ciceron smatrao direktnom opasnošću za Republiku i njene interese i sustav. U periodu kraćem od dvije godine Ciceron je producirao čak 14 svojih „filipika“.

9. “Historija Ilira”, koautorstvo sa Amrom Šaćić, izdavač : Univerzitet u Sarajevo, 2015. ISBN 978 – 9958-600-65-4. COBISS.BH-ID 22405894. ; COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2135466925910014&rec=16&sid=1> ; Knjiga „Historija Ilira“ zbog obimnosti same teme ne može objediniti sve segmente ilirske prošlosti stoga je njen sadržaj podijeljen na pet tematskih cjelina : Historijat istraživanja ; Iliri u antičkoj mitologiji i historiografiji ; Odnos Ilira i Grka prije 230 godine p.n.e ; Ilirska država ; Zemlje antičkog Ilirika i Rim je ; Kasnoantički Ilirik.
10. “Helenske apoikije u Italiji i Siciliji”, autorsko izdanje, Sarajevo 2016. ISBN 978-9958-0311-4-4. COBISS.BH-ID 23352582. COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2135466925910014&rec=3&sid=1> ; Academia.edu : https://www.academia.edu/29310661/Helenske_apoikije_u_Italiji_i_Siciliji ; Scribd : <https://www.scribd.com/document/328335454/Salmedin-Mesihovic-Helenske-Apoikije-u-Italiji-i-Siciliji> ; Internet Archive : <https://archive.org/details/SalmedinMesihovicHelenskeApoikijeUItalijiISiciliji> Google Books : https://books.google.ba/books?id=okZmDQAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=hr&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false ; Posthomersko helensko naseljavanje na području južne Italije i Sicilije intenziviralo se od VIII. st. i do kraja VI. st. p. n. e. ustanovljena je široka zona u kojoj je dominirala helenska civilizacija. Toliko je bila gustina naseljenosti da je područje na krajnjem jugu Italije nazvano „Velika Helada/Grčka“. Od tih mnogih helenskih apoikija na području zapadno od Jonskog mora, za razvitak civilizacije u Italiji i origines rimskog svijeta je suštinski značajna bila Kima na kampanskoj obali. Preko nje su italiski narodi primili čitav niz naprednih kulturnih tekovina, od kojih je najvažnije pismo. Kima je u svome helenskom obliku postojala oko 350 godina i u tome periodu je odigrala enormno značenje, koje ni do danas nije na adekvatan način istraženo. Za rimski svijet helenska Kima je utjecala i preko fenomena sibile i sibilskih knjiga, kao jednog fenomena koji je u određenoj mjeri utjecao i na oblikovanje općeg rimskog „nacionalnog“ i kulturnog identiteta. Veći dio obalne linije južne Italije je bio u pravom smislu helenski u periodu od VIII. do V. st. p. n. e. U apoikijama na tome području su se značajno utemeljile i određene filozofske misli i ideje, koje će oblikovati mediteransku i zapadnu civilizaciju. Na Siciliji naseljeni Heleni će se postupno orijentirati prema Sirakuzi, kao najjačoj apoikiji, poglavito poradi feničansko – kartaginskog prisustva na zapadu otoka. Postepeno će Rimska Republika u okvire svoje hegemonije apsorbirati sav helenski svijet Italije i Sicilije.
11. „Liberalna frakcija rimskog nobiliteta – Gaj Lelije i Scipion Emilijan –“, autorsko izdanje, Sarajevo 2016. ISBN 978-9958-0311-3-7. COBISS.BH-ID 23352838.

COBISS/OPAC

[:http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2135466925910014&rec=14&sid=1;](http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2135466925910014&rec=14&sid=1)

Academia.edu

[https://www.academia.edu/30716186/Liberalna_frakcija_rimskog_nobiliteta_-
Gaj Lelije i Scipion Emilijan](https://www.academia.edu/30716186/Liberalna_frakcija_rimskog_nobiliteta_-_Gaj_Lelije_i_Scipion_Emilijan)

Scribd

<https://www.scribd.com/document/345098115/Salmedin-Mesihovic-Liberalna-Frakcija-Rimskog-Nobiliteta-Liberal-Faction-of-Roman-Nobilitas-Caius-Laelius-and-Scipio-Aemilianus>

Internet Archive

<https://archive.org/details/SalmedinMesihovicLiberalnaFrakcijaRimskogNobiliteta>

Google

Books

https://books.google.ba/books?id=b82oDgAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=hr&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false ;

Knjiga “Liberalna frakcija rimskog nobiliteta. – Gaj Lelije i Scipion Emilijan” se bavi odnosom jednoga dijela liberalne struje u visokoj rimskoj politici prema demokratskim procesima u rimsko - italjskom svijetu u periodu 140. – 119. god. p. n. e. Posebno se pratinjena evolucija od početnog zalaganja za reforme, do odustajanja od reformi pa do sukobasa onima koji su bili za radikalniji reformsko – demokratski pristup u vrijeme donošenja *Lex Sempronia Agraria* i nastanka popularske frakcije. Odustajanje te skupine visokih političara Republike, koje primarno reprezentiraju Scipion Emilijan i Gaj Lelije, od reforme, dovelo je i do rascjepa unutar liberalne frakcije. Oni koji su bili za nastavljanje borbe za provođenje reformi su se polako u vrijeme plebejskog tribunata Tiberija Sempronija Grakha, su se izdvojili iz jednog ranijeg liberalnog kružoka. Tako nastaje posebna popularska frakcija. Žestina sukoba populara i optimata koji je započeo 133. god. p. n. e. doveli su dopribližavanja Scipiona Emilijana, Gaja Lelija i drugih njima bliskih “liberalnih” političara sasvima onima koji su se negativno odnosili prema popularskom agrarnom i drugom zakonodavstvu. Nakon povratka iz Numancije, Scipion Emilijan je postao čak i glavni zastupnik antipopularskih struja.

12. “Tito i mi – jučer, danas, sutra”, koautorstvo sa Zlatkom Dukićem, Edhemom Muftićem, Mirkom Pejanovićem, Esadom Bajtalom i Esadom Zgodićem, izdavač : Savez antifašista i boraca Narodnooslobodilačkog rata (SABNOR) BiH, Sarajevo, 2016. ISBN 978 – 9958-9392-6-6. COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2135466925910014&rec=13&sid=1> ; Academia.edu : https://www.academia.edu/29996932/Tito_i_mi_ju%C4%8Der_danas_sutra ; Zbornik radova o Josipu Brozu Titu i njegovom odnosu prema Bosni i Hercegovini. Prof. dr. sc. Salmedin Mesihović je autor prvoga dijela koji se bavi historijskim kontekstom, životom Josipa Broza Tita i izgradnom državnosti Bosne i Hercegovine.
13. Drugo izdanje knjige “Tito i mi – jučer, danas, sutra”, koautorstvo sa Zlatkom Dukićem, Slavom Kukićem, Edhemom Muftićem, Mirkom Pejanovićem, Esadom Bajtalom, Miodragom Živanovićem i Esadom Zgodićem, izdavač : Savez antifašista i boraca Narodnooslobodilačkog rata (SABNOR) BiH, Sarajevo, 2017. ISBN 978-9958-9392-7-3. COBISS/OPAC :

<http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2135466925910014&rec=30&sid=1> ; Drugo izdanje Zbornika radova o Josipu Brozu Titu i njegovom odnosu prema Bosni i Hercegovini. Prof. dr. sc. Salmedin Mesihović je autor prvoga dijela koji se bavi historijskim kontekstom, životom Josipa Broza Tita i izgradnom državnošću Bosne i Hercegovine.

14. "Helenske apoikije u Italiji i Siciliji", II (printano) izdanje, Udruženje za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevnih klasičnih civilizacija BATHINVS, Sarajevo 2017. ISBN 978-9926-8217-1-5. COBISS.BH-ID 24610566. COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2135466925910014&rec=28&sid=1> ; Academia.edu : [https://www.academia.edu/36181220/II Edition Helenske apoikije u Italiji i Siciliji i Helenic apoikiai in Italy and Sicily](https://www.academia.edu/36181220/II_Edition_Helenske_apoikije_u_Italiji_i_Siciliji_i_Helenic_apoikiai_in_Italy_and_Sicily) Scribd : <https://www.scribd.com/document/374087516/II-Edition-Helenske-apoikije-u-Italiji-i-Siciliji-Helenic-apoikiai-in-Italy-and-Sicily> Internet Archive : <https://archive.org/details/SalmedinMesihovicHelenskeApoikije> ;

Google Books
:https://books.google.ba/books?id=cN1RDwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=hr&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false ; Drugo, printano izdanje ranije izdate knjige u elektronskom formatu. Posthomersko helensko naseljavanje na području južne Italije i Sicilije intenziviralo se od VIII. st. i do kraja VI. st. p. n. e. ustanovljena je široka zona u kojoj je dominirala helenska civilizacija. Toliko je bila gustina naseljenosti da je područje na krajnjem jugu Italije nazvano „Velika Helada/Grčka“. Od tih mnogih helenskih apoikija na području zapadno od Jonskog mora, za razvitak civilizacije u Italiji i origines rimskog svijeta je suštinski značajna bila Kima na kampanskoj obali. Preko nje su italjski narodi primili čitav niz naprednih kulturnih tekovina, od kojih je najvažnije pismo. Kima je u svome helenskom obliku postojala oko 350 godina i u tome periodu je odigrala enormno značenje, koje ni do danas nije na adekvatan način istraženo. Za rimski svijet helenska Kima je utjecala i preko fenomena sibile i sibilskih knjiga, kao jednog fenomena koji je u određenoj mjeri utjecao i na oblikovanje općeg rimskog „nacionalnog“ i kulturnog identiteta. Veći dio obalne linije južne Italije je bio u pravom smislu helenski u periodu od VIII. do V. st. p. n. e. U apoikijama na tome području su se značajno utemeljile i određene filozofske misli i ideje, koje će oblikovati mediteransku i zapadnu civilizaciju. Na Siciliji naseljeni Heleni će se postupno orijentirati prema Sirakuzi, kao najjačoj apoikiji, poglavito poradi feničansko – kartaginskog prisustva na zapadu otoka. Postepeno će Rimaska Republika u okviru svoje hegemonije apsorbirati sav helenski svijet Italije i Sicilije.

15. „Liberalna frakcija rimskog nobiliteta – Gaj Lelije i Scipion Emilijan -“, II (printano) izdanje, Udruženje za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevnih klasičnih civilizacija BATHINVS, Sarajevo 2017. ISBN 978-9926-8217-2-2. COBISS.BH-ID 24611334. COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2135466925910014&rec=27&sid=1> ; Academia.edu

[:https://www.academia.edu/36181251/II_Edition_Liberalna_fracija_rimskog_nobiliteta](https://www.academia.edu/36181251/II_Edition_Liberalna_fracija_rimskog_nobiliteta) -

[Gaj Lelije i Scipion Emilijan Liberal Faction of Roman Nobilitas Caius Laelius and Scipio Aemilianus](https://www.scribd.com/document/374087632/II-Edition-Liberalna-fracija-rimskog-nobiliteta-Gaj-Lelije-i-Scipion-Emilijan-Liberal-Faction-of-Roman-Nobilitas-Caius-Laelius-and-Scipio-Aemili) ; Scribd : <https://www.scribd.com/document/374087632/II-Edition-Liberalna-fracija-rimskog-nobiliteta-Gaj-Lelije-i-Scipion-Emilijan-Liberal-Faction-of-Roman-Nobilitas-Caius-Laelius-and-Scipio-Aemili> ; Internet Archive : https://archive.org/details/SalmedinMesihovicLiberalnaFracijaRimskogNobiliteta_201803 ; Google books : https://books.google.ba/books?id=iN1RDwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=hr&source=gbg_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false ; Drugo, printano izdanje ranije izdate knjige u elektronskom formatu. Knjiga "Liberalna frakcija rimskog nobiliteta. – Gaj Lelije i Scipion Emilijan" se bavi odnosom jednoga dijela liberalne struje u visokoj rimskoj politici prema demokratskim procesima u rimsko - italjskom svijetu u periodu 140. – 119. god. p. n. e. Posebno se prati njena evolucija od početnog zalaganja za reforme, do odustajanja od reformi pa do sukoba sa onima koji su bili za radikalniji reformsko – demokratski pristup u vrijeme donošenja Lex Sempronia Agraria i nastanka popularske frakcije. Odustajanje te skupine visokih političara Republike, koje primarno reprezentiraju Scipion Emilijan i Gaj Lelije, od reforme, dovelo je i do rascjepa unutar liberalne frakcije. Oni koji su bili za nastavljavanje borbe za provođenje reformi su se polako u vrijeme plebejskog tribunata Tiberija Sempronija Grakha, su se izdvojili iz jednog ranijeg liberalnog kružoka. Tako nastaje posebna popularska frakcija. Žestina sukoba populara i optimata koji je započeo 133. god. p. n. e. doveli su do približavanja Scipiona Emilijana, Gaja Lelija i drugih njima bliskih "liberalnih" političara sa svima onima koji su se negativno odnosili prema popularskom agrarnom i drugom zakonodavstvu. Nakon povratka iz Numancije, Scipion Emilijan je postao čak i glavni zastupnik antipopularskih struja.

16. „Geneza zla. Agrarna kriza : ekonomski i socijalni pad Republike“, Udruženje za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevnih klasičnih civilizacija BATHINVS, Sarajevo 2017. ISBN 978-9926-8217-0-8. COBISS.BH-ID 24577030. COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2135466925910014&rec=2&sid=1> ; Academia.edu : [:https://www.academia.edu/36181269/Geneza_zla_The_Genesis_of_Evil](https://www.academia.edu/36181269/Geneza_zla_The_Genesis_of_Evil) ; Scribd : <https://www.scribd.com/document/374120024/Geneza-zla-The-Genesis-of-Evil> ; Internet Archive : <https://archive.org/details/SalmedinMesihovicGenezaZlaAgrarnaKriza> ; Google Books : https://books.google.ba/books?id=jN1RDwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=hr&source=gbg_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false ; Historija ne bi trebalo da bude samo puko podsjećanje na prošle događaje ili samo ispisivanje informacija minulih vremena. Historija u svome znanstvenom obličju prevashodno može i mora da služi sadašnjim i budućim generacijama kao jedna vrlo praktična disciplina koja nudi čitavo jedno obilje povijesnih primjera, iskustava i nadahnuća. Povijesni procesi,

dešavanja i događaji nipošto se ne mogu niti smiju zanemariti u donošenju odluka, ali i ponašanju i pojedina i institucija. Posebno se to ogleda u tome da kroz neke povijesne fenomene koje je historiografija prepoznala, opisala i prezentirala sadašnji i budući svijet pokuša izbjeći i postupke i procese koji bi mogli imati dugotrajne štetne posljedice. Jedan od takvih procesa sa iznimno štetnim posljedicama, koje su u konačnici dovele do sloma republikanskog poretka i njegovih institucija, bila je i ekonomska kriza sa kraja Srednje Republike, poznata u historiografiji kao “agrarna kriza”. U bukvalnom smislu, samo razvijanje ove krize predstavljalo je genezu zla, tipičnu za sve ekonomske i socijalne dekadense koji su se odvijali kroz prošlost čovječanstva. Finansijska kriza iz 2007/2008. god. koja je zapečatila sudbinu propalog i kratkotrajnog neoliberalnog eksperimenta dobar je primjer kako je neuvažavanje historije i onoga što ona nudi dovelo do velike katastrofe. Ova neoliberalna kriza je u velikoj mjeri i po načelima svoga nastanka, te modalitetima i načinima svoga razvitka slična “agrarnoj krizi” od prije 2150 godina. Ukratko rečeno, onda kada princip sticanja što većega profita, i to na štetu većine stanovništva, štetu općekulturnog progressa i nemjerljivo socijalno raslojavanje, dobije oreol “božanskog”, tada se otvaraju kapije “geneze zla”. Djelo je podijeljeno na dva osnovna vida. Prvi dio (Fontes) je zbirka podataka iz dostupne izvorne građe, dok drugi (Rekonstrukcija) predstavlja sintetički prikaz nastanka, razvoja i posljedica agrarne krize. U Fontesu su dati podaci iz djela Aristotela, Katona Starijeg, Polibija, Nona Marcela, Cicerona, Salustija Krispa, Varona, Diodora, Dionizija iz Halikarnasa, Strabona, Livija, Veleja Paterkula, Valerija Maksima, Seneke, Plinija Starijeg, Kolumele, Plutarha, Apijana, Aula Gelija, Seksta Aurelija Viktora. U “Rekonstrukciji” se nalaze poglavlja: Ager publicus, Zakoni Licinija i Sekstija i agrarno zakonodavstvo do perioda krize sa kraja Srednje Republike, Uzroci agrarne krize sa kraja Srednje Republike, Robovski rad, Oslobođenici, Posljedice krize sa potpoglavljem Demografska kriza, Političke posljedice krize, Korupcija, Kriza vojske, Pokušaji reformi.

17. „Hrestomatija. Origines. Izbor iz izvorne građe o nastanku rimskog svijeta“, Udruženje za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevnih klasičnih civilizacija BATHINVS, Sarajevo 2018. ISBN 978-9926-8217-3-9. COBISS.BH-ID 26348550. COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2135466925910014&rec=26&sid=1> ; Academia.edu : https://www.academia.edu/37549458/Hrestomatija.Origines._Izbor_iz_izvorne_gradje_o_nastanku_rimskog_svijeta_Selection_from_Ancient_Literature_About_Origin_of_Rome ; Scribd : <https://www.scribd.com/document/390382476/Hrestomatija-Origines-Izbor-iz-izvorne-gradje-o-nastanku-rimskog-svijeta-Selection-from-Ancient-Literature-About-Origin-of-Rome> ; Internet Archive : <https://archive.org/details/Hrestomatija.Origines.?q=hrestomatija> ; Hrestomatija Origines predstavlja zbirku izabranih izvadaka iz literarnih vrela u kojima se govori o drevnim postancima rimske civilizacije. U ovoj hrestomatiji fokus je usmjeren prema uvjetima, uzrocima, faktorima i fenomenima koji su utjecali na, pa i vodili, procese

koji su doveli do nastanka Rima, rimskog naroda, rimske politije. U prvom redu to se odnosilo na etnografske i općekulturološke prilike u starijem željeznom dobu, kao što su predrimska Italija, stari Lacij, etrurska civilizacija i naseljavanje Helena na obalama Italije. Pošto su rimska tradicija i helensko – rimska mitologija, a onda i sama antička historiografska znanost, te prakorijene rimskog svijeta smještali u kasno brončano doba, odnosno vezali je aboriginsko nasljeđe Lacija i „enejidsku epopeju“, u izbor odlomaka su uzeta i vrela koja su evocirala uspomenu na drevnu Italiju sa kraja brončanog doba, trojanski rat i „enejidsku priču“. Neizostavno je bilo i prezentiranje podataka iz literarnih vrela koja se odnose na Romula i Rema. I na kraju su predstavljani i oni izabrani izvadci koji su tretirali neke fenomene nastale u dalekoj, misterioznoj drevnosti, a koji su se očuvali prilično dugo u historijskim razdobljima, kao što su kimska sibila i neki religijski običaji. Sama struktura djela je koncipirana tako da pokuša dati neku kontinuiranu sliku postanaka kako su je tretirala literarna vrela.

18. „Bitka za Ilirik“, Udruženje za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevnih klasičnih civilizacija BATHINVS, Sarajevo 2018. ISBN 978-9926-8217-4-6. COBISS.BH-ID 26348038. COBISS/OPAC :<http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2135466925910014&rec=25&sid=1> ; Academia.edu : https://www.academia.edu/37576870/Bitka_za_Ilirik_Battle_for_Illyricum ; Scribd : <https://www.scribd.com/document/390774364/Bitka-za-Ilirik-Battle-for-Illyricum> ; Internet Archive : <https://archive.org/details/BitkaZaIlirikMesihovicSalmedin> ; Google books : https://books.google.ba/books?id=ZoJyDwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=hr&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false ; Knjiga „Bitka za Ilirik“ je drugo prilično i iznimno dopunjeno i izmijenjeno izdanje knjige „Rimski vuk i ilirska zmija. Posljednja borba“. Kao i u prvom izdanju, i „Bitka za Ilirik“ za svoju osnovnu temu prvi rat koji je zahvatio kompletan prostor današnje Bosne i Hercegovine, a koji je u svojoj cjelosti historijski dokumentiran. Tri i po godine Velikog Ilirskog ustanka su predstavljale i konačni raskid sa prapovijesnim i protohistorijskim razdobljima i ulazak u historijsko doba. Uzroci ustanka su zadirali u samu osnovu načina rimske uprave i posebno eksploatacije provincije Ilirik, i bili su primarno ekonomske prirode. Rimska središnja uprava jednostavno nije uspijevala ili nije stizala da se temeljitije posveti stanju u relativno ekonomski i kulturno zaostalijoj provinciji kao što je tada bio Ilirik. Kao povod Ustanku je poslužila naredba o mobilizaciji domorodačkih mladića u redove auksilijarnih jedinica koji su trebali da ostvare posljednji planirani čin Augustove strateške politike na europskom kontinentu. Odmah nakon pobune unovačenih domorodaca, vatre ustanka su se proširile neviđenom brzinom. Kako bi se preduprijedio totalni gubitak Ilirika i spriječilo izbijanje ustanika na sjeveroistočne granice Italije, Rimljani su morali zaustaviti već pokrenutu operaciju zauzimanja kraljevstva Markomanije, odnosno konačnog potčinjavanja Germanije zapadno od rijeke Elbe. Ustanak u Iliriku je izrodio i stvaranje jedinstvenog vojno – političkog Saveza pobunjenih naroda i politija, kao prve poznate autohtone političke i

protodržavne pojave i organizacije koja bi objedinila veći dio današnjeg Ilirskog prostora. Veliki Ilirski ustanak i stvaranje zajedničkog Saveza su za tadašnji vladajući establishment u Rimu predstavljali veliku opasnost. U prvom redu riječ je o provinciji u neposrednoj blizini Italiji, metropole cjelokupne Imperije. Zatim ustaničke snage su bile organizirane i bile su vrlo brojne. Težak rat u „neposrednom dvorištu“ Italije je na svjetlo dana iznio i sve proturječnosti augustovskog režima, pa se počelo i javno iznositi nezadovoljstvo određenim mjerama i postupcima vlade. Zato se rat morao završiti u potpunosti pobjedonosno za Imperiju, i zato su angažirane enormne vojne snage. Ipak je tek izdaja visoko rangiranog ustaničkog dužnosnika, dovela do ubrzanja sloma jedinstvenog Saveza i pacifiziranja panonske komponente ustanka. Godinu dana kasnije slomljen je i otpor u brdsko – planinskom dinarskom pojasu. I pored činjenice da je ustanak ugušen, posljedice historijskog procesa oličenog u Velikom Ilirskom ustanku osjećale su se još stoljećima nakon njegovo završetka, a i danas ovaj Ustanak predstavlja značajno vrelo inspiracije i značajan međaš u historiografskim istraživanjima. Sam sadržaj teksta prvoga izdanja je iz razloga novih rezultata istraživanja, novih tehnološko – informacijskih i novih spoznaja je u izvjesnom mjeri modificiran, ali ne toliko da bi izmijenio osnovnu nit narativa i glavne zaključke (npr. o uzrocima i posljedicama Velikoga Ilirskog ustanka). U glavni sadržaj teksta su inkorporirani određeni prilozi, kao što su „Desitijatski bog Mars“, „Ilirlogija“, „Hrestomatija literarnih vrela“, a djelo je značajno obogaćeno novim kartama, ilustracijama i slikama. Zanimljivo je da se smatralo shodnim da se u okviru teksta na više mjesta predloži i obrazloži korištenje, ilirskog imena kao skupnog naziva za autohtone nacije, narode i zajednice, umjesto dosadašnjeg jugoslavenskog/jugoslovenskog, zapadnobalkanskog, štokavskog, ili nekih kovanica koje bi u sebi sadržavale imena svih lokalnih nacija, zajednica i zemalja.

19. „Kraljevstvo pobunjenih robova“, S. O. R. Mentor, Sarajevo, 2019. ISBN 978-9926-441-06-7. COBISS.BH-ID 27096582. COBISS : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=1615519253803763&rec=27&sid=1>; Scribd : <https://www.scribd.com/document/401222456/Kraljevstvo-pobunjenih-robova-The-Kingdom-of-Rebellious-Slaves> ; Internet Archive : <https://archive.org/details/KraljevstvoPobunjenihRobova> ; Od najranijih historiografskih spoznaja, kroz sve epohe, pa nažalost sve do danas, nailazi se na instituciju ropstva i robove. Nekada bi ova pojava bila zastupljenija i prihvaćenija, nekada manje zastupljenija i smatrana sramotnom, ali uvijek bi, bar u nekim zabitim ili podzemnim kutcima našega svijeta, ona bila prisutna. Pored toga što je riječ o dugotrajnom fenomenu, koji uz to nekada bio i vrlo raširen, ropstvo predstavlja i najgore tlačenje, ponižavanje, i obeščašćivanje čovjeka koji se uskraćivanjem slobode i osnovnih prava dehumanizira i svodi na nivo objekta koji postoji samo da svojim radom i tijelom stvara i prihode i egzistenciju i akumulaciju i ugođaj i zadovoljstvo za gospodare. Iz ovih činjenica bi se mogao dobiti utisak da su kroz historiju bile česte pobune robove, odnosno otpor onih koji su bili u statusu robova. Međutim, paradoksalno, od svih vrsta ratova, oni robovski su bili najrjeđi. Različiti su razlozi

zbog kojih nije dolazilo do velikih, organiziranih pokreta robova, od kojih su možda najvažniji oni o njihovom nejedinstvu, slaboj uvezanosti, heterogenosti robova (npr. u rasnom, etničkom, narodnosnom, političkom, jezičkom, religijskom, starosnom, gender ili nekom drugom identitetskom smislu), različitim statusnim položajima robova, različitom ophođenju prema robovima, različitim nivoima i obimima procesa oslobodanja robova, usađenoj poslušnosti prema sili i autoritetima, namjenskom razvijanju malodušnosti i osjećaja niže vrijednosti, neobrazovanosti i sl. Ipak u određenim momentima bi ipak sazreli uvjeti (uvijek uvezani sa nekim drugim društveno – ekonomskim i političkim procesima) da dođe do velikih robovskih ratova i stvaranja organiziranih i masivnih pokreta (pa i protodržavnih cjelina) pobunjenih robova, od kojih vrijedi istaći dva sicilska robovska rata, Spartakov robovski rat, Quilombo dos Palmare (u Brazilu) i robovski rat na Haitiju. Zanimljivo je da tri prvospomenuta pokreta pripadaju i istom historijskom razdoblju i istom povijesnom procesu rastakanja Republike i njene transformacije u neku vrstu monarhije pod nazivom Principat. Od ova tri pokreta, onaj prvi izgleda da je pokazivao najorganiziraniju formu sa jasnom ideologijom, institucijama, pa i monetarnom politikom. Pobunjeni robovi iz I sicilskog ustanka su se i više godina uspješno suprostavljali rimsko – italskim državnim i provincijskim sicilskim trupama. Sve to ukazuje da pobunjeni robovi sa svojim prvacima nisu uopće bili neka destruktivna ili anarhična sila, nego su oni čak formirali i svoje kraljevstvo koje je imalo i prijestolnicu. I sicilski rat je imao i (još uvijek) ima višestruko značenje po povijesni razvitak. Prvo njegovo bitno značenje je da je poslužio kao značajan motivirajući činilac u usmjeravanju i ubrzavanju aktivnosti protopopularske skupine u okvirima visoke politike Republike, koji su planirali da sa reformskim zakonodavnim paketom riješe problem agrarne krize (koja je opet sa svoje strane bila i temeljni uzrok i izbijanja robovskog rata na Siciliji). Samim tim kako bi se pravilno razumijela grakhovska revolucija, koja je započela 133. god. p. n. e. sa predloženim popularskim agrarnim zakonom, neophodno je imati i pravilnu sliku i I sicilskog robovskog rata. A pošto je grakhovska revolucija predestinirala razvoj cijeloga tadašnjeg euromediterranskog civiliziranog svijeta, proizlazi i to značenje I sicilskog rata za cjelokupnu povijest čovječanstva. U ovo postmoderno vrijeme kada dominiraju ideologije relativiziranja, historijskog revizionizma i destrukturalnog hiperkriticizma, i ovaj prvi poznati pravi i veliki robovski rat se našao na „udaru“ dekonstrukcije, koja ide dotle da mu oduzima čak i epitet „robovskog ustanka“. Zbog ovoga načina odnošenja prema našoj povijesti, dolazi se u situaciju stalnoga i novoga preispitivanja pojedinih procesa, što i ne bi bilo loše kada to vođenje ne bi bilo zakovano destruktivnim dekonstrukturalizmom. I to je još jedan razlog zašto je potrebno ponovo objaviti još jednu sintezu zasnovanu primarno na izvornoj građi, i tako se suprotstaviti neracionalizmu i neznanstvenim metodama zatrovanim ideologijama. I sicilski ustanak nudi još jedno značenje, kao poruku svima onima koji su potlačeni, ponižavani i potčinjeni, koji su dehumanizirani i pretvoreni u obično jefitno oruđe u korist svojih nesposobnih, arogantnih, oholih i surovih gospodara, da se okovi lako mogu rastrgnuti.

20. „Epizoda iz povijesti montiranih sudskih i političkih procesa. Progon braće Publija i Lucija Kornelija Scipiona“, S. O. R. Mentor, Sarajevo, 2019. ISBN 978-9926-441-05-0. COBISS.BH-ID 27096838. COBISS : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=1615519253803763&rec=26&sid=1> ; Academia.edu : https://www.academia.edu/38501092/Episode_from_the_History_of_Judicial_and_Political_Processes_The_Case_of_the_Brothers_Publius_and_Lucius_Cornelius_Scipio ; Scribd : <https://www.scribd.com/document/401223671/Episode-from-the-History-of-Judicial-and-Political-Processes-The-Case-of-the-Brothers-Publius-and-Lucius-Cornelius-Scipio> ; Internet Archive : <https://archive.org/details/EpizodaIzPovijestiMontiranihProcesa> ; Pratkozorja
- historijskog doba su uvijek praćena i formiranjem država, odnosno takvih društvenih, socijalnih, ekonomskih, hijerarhijskih i institucionaliziranih formacija, struktura i ljestvica koje u određenom teritorijalnom okviru imaju smislenu ideju svoga postojanja sa definiranim zajedničkim javnim interesom i javnim potrebama. Da bi se moglo brinuti o tim javnim interesima i potrebama potrebno je ustrojiti javnu vlast, koja može imati neku od formi iz širokoga raspona od despotija sa obožatvorenim vladarem i masom podanika pa do polisa i *civitatesa* temeljenih na ideji i praksi „zajednice građana“. Kako bi uopće javna vlast mogla funkcionirati potrebna je politika, odnosno djelatnost koja u sebi objedinjava i idejne postavke javne vlasti, i njen strateški razvoj, i taktički pravac i praktičnu realizaciju, i to apsolutno u svim slojevima i aspektima javne vlasti (od komunalnih poslova pa do tzv. „visoke politike“). Zbog same svoje naravi da objedinjava, kontrolira i rukovodi velikim brojem ljudi, da određuje javni interes i javnu potrebu, javna vlast je faktički od svoga samoga početka postala vrlo snažan mehanizam, koji pojedincu ili pojedincima može omogućiti realizaciju ideja, moć, društveni uspon, slavu, bogatstvo. Zato kod velikoga broja ljudi postoji izražena ili prikrivena želja da postanu političari ili da se na bilo koji način (makar i samo uzgredno) da se bave politikom ili budu bar blizu politike i političara. Međutim, sve te mogućnosti koje nudi bavljenje politikom, imaju i svoj negativni odraz jer politikom prvo ne mogu da se bave svi koji to žele, nego su „mjesta za obnašanje ove djelatnosti“ vrlo, vrlo ograničena. Pogotovu je malo onih pozicija koje donose stvarnu veliku moć, samim tim i mogućnost da se dođe i do velikoga bogatstva. Pošto je uvijek aplikanata više nego raspoloživog prostora, vlada značajna konkurencija za pozicije u svijetu politike. I u toj borbi se ne biraju sredstva, a čovjek uvijek mora biti na oprezu, u predostrožnosti i nikome ne vjerovati. Kako se ide prema pozicijama koje donose više moći, borba proporcionalno tome postaje i bespoštednija, bekrupuloznija, podlija i surovija. Jedna od učinkovitijih metoda u „političkim obračunima“ je i vođenje montiranih sudskih i političkih procesa i negativnih kampanja (uključujući i govor mržnje) sa ciljem ocrnjivanja, diskreditacije, degradacije ili čak i eliminacije političkih konkurenata, protivnika i neprijatelja. Ovi procesi i kampanje se uvijek baziraju na ranije osmišljenoj agendi sa jasnim ranije postavljenim ciljem koje se onda realiziraju kroz obilje negativističke propagande i mase stalnih optužbi, često bez stvarnih dokaza. Te optužbe su ustvari obične invektive, oblikovane uz pomoć fingiranih obrađenih, fingiranih i spinovanih

informacija, sa masom detalja. Publije Kornelije Scipion Afrikanac Stariji je bio jedan od najvećih vojnih komandata i stratega, ujedno i državnika i vizionara u cjelokupnoj povijesti ljudske vrste. On je sa inicijalno slabim snagama u toku nekoliko godina potpuno porazio Kartaginjane u Hispaniji, praktično prebacivši vojnu inicijativu u II. punskom ratu sa kartaginske na rimsku stranu. Rat je uspješno nastavio u sjevernoj Africi, gdje je u otvorenoj bitci porazio i Hanibala, i tako konačno završio II. punski rat. On je odigrao i bitnu ulogu u sirijskom ratu (i na europskom – balkanskom bojištu i onom azijskom-anadolskom), u kojem je sudjelovao kao legat svoga brata Lucija. Tako se Publije Kornelije Scipion Afrikanac mogao pohvaliti da je predvodio trupe u uspješnim pohodima na tri kontinenta Staroga svijeta. Publije Kornelije Scipion Afrikanac nije bio samo puki osvajač i vojno – strateški genije i majstor na taktičkom terenu, nego i državnik sa jasnom političkom i kulturološkom agendom i vizijom koja je podrazumijevala stvaranje harmoniziranog zajedništva civiliziranih zemalja, pod mudrim i benevolentnim vodstvom Republike i njenoga Italskog saveza. Ta unija civiliziranog Mediterana bi onda širile civilizacijske i razvijene kulturološke impulse u unutrašnjost euroazijskog i afričkog „barbarskog“ svijeta. Prema italskim saveznicima bi se postupalo i pravedno i u pravom smislu „saveznički“ uvažavajući i njihove specifičnosti, potrebe i mogućnosti. Na unutrašnjopolitičkom planu scipionovska politika se zasnivala na jasnom podržavanju tradicionalne i temeljne inačice republikanske državotvorne politike održavanja stvarne harmonije i ravnoteže odnosa između različitih zajednica, skupina i slojeva rimskoga građanstva, političkih ideja i državnih institucija Republike. Zbog navedenog principata, iako su nositelji scipionovske politike dolazili iz nobilske elite i bili usmjereni primarno na njihove interese, ali samo unutar i u skladu sa općim interesima Republike, Italije i Mediterana, oni su zagovarali i provodili značajne popularne mjere u interesu širih slojeva stanovništva, npr. u podjelama zemljišta (iz fonda *ager publicus*) i osnivanju kolonija. Kulturološka agenda Publija Kornelija Scipiona Afrikanca je bila naslonjena na liberalna i progresivna shvatanja koja su proizlazila iz helensko – helenističke baštine kojom je stalno bio okruživan i koju je usvajao kao sastavni dio i sopstvenog identiteta. Međutim, i pored svojih pobjeda, svojih ideja, svojih projekata, Publije Scipion se od samoga početka obnašanja javnih poslova, suočio sa snažnom opozicijom, pa i otvorenim neprijateljstvom od dijela tradicionalnog i konzervativnog establishmenta Republike. I pored goleme popularnosti, ugleda i digniteta koji je Publije Kornelije Scipion Afrikanac uživao među rimskim građanstvom, italskim saveznicima i širom Mediterana, na kraju je upravo poticano iz tih establishmentskih krugova uslijedio niz lažnih optužbi i montiranih procesa sa ciljem njegove diskreditacije i uklanjanja iz političkog i općenito javnoga života Republike. Konstantne intrige i uporni politički progoni su doveli do toga da se razočarani, deiluzirani i ogorčeni Publije Kornelije Scipion Afrikanac povuče iz javnoga života Republike i Italije.

IV. Projekti

1. Projekt Naučnog skupa (okruglog stola) na temu „Godine razvoja i integracije – 2000 godina od namjesništva Publija Kornelija Dolabele u provinciji Dalmaciji“. Organizatori : Udruženje za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevnih klasičnih civilizacija BATHINVS i Muzej Sarajeva. Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu. Obnašao sljedeće funkcije : Predsjednik organizacionog odbora, član recenzentskog tima, učesnik na konferenciji održanoj 14. i 15. XI. 2014. god. u prostorijama Filozofskog fakulteta u Sarajevu.
2. Projekt Naučnog skupa na temu COLLOQVIVM *in honorem professoris Esad Pašalić quinquagesimo anniversario eius mortis* (Naučni skup povodom pedesetogodišnjice smrti prof. dr. Esada Pašalića – Conference on the occasion of fifty years since the death of professor Esad Pašalić, PhD). Organizatori : Udruženje za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevnih klasičnih civilizacija BATHINVS, Muzej Sarajeva, Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu.

V. Nastavno – pedagoški rad

Prof. dr. sc. Salmedin Mesihović od aprila 2000. god. održava nastavu (predavanja, seminari, vježbe) na Odsjeku za historiju i Katedri za arheologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i to u predbolonjskom i bolonjskom sistemu rada. Do uvođenja bolonjskog sistema, radio je na nastavnom predmetu *opća historija starog vijeka*. Nakon prelaska na bolonjski sistem visokoškolskog obrazovanja održavao je nastavu (u okvirima različitih nastavnih planova i programa koji su se izmjenjivali u posljednjih 14 godina) na sljedećim predmetima i na nastavnom i na naučnom smjeru : *Historija starog istoka, Historija stare Grčke, Historija starog Rima, Historija Ilira, Grčka civilizacija, Iliri i grčki svijet, Duhovna kultura Ilira, Osnove rimske epigrafike kroz natpise u BiH, Romanizacija Ilira, Rimska civilizacija, Paleografija, Ekonomika antičkog Ilirika, Naselja antičkog Ilirika, Ilirske zemlje u antičko doba*. Trenutno prof. dr. sc. Salmedin Mesihović izvodi nastavu na sljedećim nastavnim predmetima : *Historija drevnih civilizacija i klasičnog doba I(I. ciklus), Historija klasičnog doba II(I. ciklus), Civilizacije klasičnog doba Grčke i Rima(II. ciklus)* na Odsjeku za historiju i *Historija stare Grčke(I. ciklus), Historija starog Rima (I. ciklus) i Numizmatika (II. ciklus)* na Katedri za arheologiju. Na III. ciklusu prof. dr. sc. Salmedin Mesihović održava nastavu iz nastavnog predmeta *Rimska civilizacija i ilirski svijet*. U toku svoga skoro 2decenijskog nastavnog rada, prof. dr. sc. Salmedin Mesihović je pokazao zavidna didaktična i pedagoška umijeća, te je na svim studentskim evaluacijama dobijao iznimno visoke ocjene. Posebno se ističe njegov profesionalni odnos sa studentima te nastojanje da oni razviju i razvijaju kritički i samostalni pristup izučavanju historije.

Prof. dr. sc. Salmedin Mesihović se posebno istakao u broju uspješno privedenih kraju mentorstava na doktorskim (III. ciklus studija) i magistarskim (II. ciklus studija) radovima u periodu od posljednjeg izbora:

Doktorati (III. ciklus studija) :

1. Kandidat Almir Marić, rad pod naslovom „Antičko društvo na prostoru današnje Hercegovine“ uspješno odbranjen 23. XI. 2015. god. COBISS.BH-ID : 8345881; COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2018122911296534&rec=35&sid=1>
2. Kandidat Edin Veletovac, rad pod naslovom „Provincija Dalmacija u doba ostrogotske prevlasti i vladavine Justinijana (493.-565. god.)“ uspješno odbranjen 17. X. 2017. god. COBISS.BH-ID : 9596185 ; COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2018122911296534&rec=39&sid=1>

Magistarski, master, završni diplomski radovi (II. ciklus studija) :

1. Kandidat Naila Uzunović, rad pod naslovom „Poljoprivreda na prostorima Bosne i Hercegovine u periodu rimske uprave“ uspješno odbranjen 19. XII. 2018. god.
2. Kandidat Sanda Hasagić, rad pod naslovom „Uticaj antičkih mitova na abrahamističke religije“ uspješno odbranjen 19. IX. 2014. god. na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta. COBISS.BH-ID : 8674073; COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2018122911296534&rec=47&sid=1>
3. Kandidat Adisa Segedin, rad pod naslovom „Prikaz žena u rimskom društvu i umjetnosti“ uspješno odbranjen 22. IX. 2015. god. na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta. COBISS.BH-ID : 8684825; COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2018122911296534&rec=44&sid=1>
4. Kandidat Dženan Brigić, rad pod naslovom „Istočni dio Donje Panonije u protohistoriji i klasičnom periodu“ uspješno odbranjen 23. IX. 2014. god. na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta. COBISS.BH-ID : 8675353; COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2018122911296534&rec=46&sid=1>
5. Kandidat Moamer Šehović, rad pod naslovom „Sarajevo u antičko doba“ uspješno odbranjen 11. VI. 2015. god. COBISS.BH-ID : 8684057; COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2018122911296534&rec=45&sid=1>
6. Kandidat Nedim Mehić, rad pod naslovom „Mezeji“ uspješno odbranjen 12. VI. 2015. god. COBISS.BH-ID : 8684569; COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2018122911296534&rec=36&sid=1>
7. Kandidat Džejlan Ganijun, rad pod naslovom „Donja Neretva u antičko doba“ uspješno odbranjen 27. IX 2016. god. na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu. COBISS.BH-ID : 8888345; COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2018122911296534&rec=37&sid=1>
8. Kandidat Merjem Kadrić, rad pod naslovom „Žene u starom Egiptu“ uspješno odbranjen 30. IX 2016. god. na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu. COBISS.BH-ID : 9002009; COBISS/OPAC :

<http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2018122911296534&rec=43&sid=1>

9. Kandidat Sedina Tursanović, rad pod naslovom „Prikazi Silvana i Dijane na području Bosne i Hercegovine“ uspješno odbranjen 1. X. 2018. god.
10. Kandidat Amra Pijadžer, rad pod naslovom „Razvitak pismenosti u starom vijeku“ uspješno odbranjen 6. VI. 2017. god. COBISS.BH-ID : 9367577; COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2018122911296534&rec=38&sid=1>
11. Kandidat Merima Mujičić, rad pod naslovom „*Municipium Domavia et Malvesiatium*“ uspješno odbranjen 6. VI. 2017. god. COBISS.BH-ID : 9372441; COBISS/OPAC : <http://www.bh.cobiss.net/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=2018122911296534&rec=42&sid=1>
12. Kandidat Marija Gavrilović, rad pod naslovom „Područje današnjeg Mostara i okolice u rimsko doba“ uspješno odbranjen 11. X. 2018. god.
13. Kandidat Kristina Malenica, rad pod naslovom „Rimske oružane snage u vrijeme Principata“ uspješno odbranjen 28. IX. 2018. god.

Spisak odbranijenih tema magistarskih (završnih diplomskih sa II. ciklusa studija) i doktorskih radova jasno ukazuju da se prof. dr. sc. Salmedin Mesihović posebno potrudio da stvori značajan kadrovski potencijal za izučavanje iliroloških studija i klasične grčko – rimske civilizacije, područja historiografije koja su do danas bila u našem domaćem kontekstu značajno zanemarena. Do sada značajno deficitarni kadar stručnjaka za ilirološke studije i klasičnu grčko – rimsku civilizaciju je upravo zahvaljujući zalaganju prof. dr. sc. Salmedina Mesihovića uveliko prevaziđen.

VI. Saradnja sa institucijama relevantnim za stručnu, umjetničku ili naučnu oblast

Prof. dr. sc. Salmedin Mesihović je ostvarivao i još uvijek ostvaruje suradnju sa nizom naučnih, nastavnih, stručnih institucija, i to sa : Zemaljskim muzejem u Sarajevu, Muzejem Sarajeva, Zavičajnim muzejem u Visokom, Institutom za historiju Univerziteta u Sarajevu, Historijskim arhivom, kao i sa odgovarajućim odsjecima, odjelima i katedrama za historiju/istoriju/povijest i arheologiju na Univerzitetima/Sveučilištima u Zagrebu, Tuzli, Mostaru („Džemal Bijedić“), Zadru, Ljubljani, Beogradu, Novom Sadu. Pored javnih univerziteta i drugih ustanova, prof. dr. sc. Salmedin Mesihović značajnu suradnju ostvaruje i sa Udruženjem za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevnih klasičnih civilizacija BATHINVS, koje se u posljednjih par godina afirmiralo kao jedna od glavnih institucija za ilirološke studije i fenomene klasične civilizacije.

VII. Kraći rezime i obrazloženje prijedloga

Kandidat prof. dr. sc. Salmedin Mesihović ima više nego zavidan doprinos u naučno – istraživačkom i nastavnom radu.

Samo u periodu od posljednjeg izbora, prof. dr. sc. Salmedin Mesihović je objavio 11 naučno-istraživačkih (izvorni naučni članak, pregledni naučni članak, samostalni naučni sastavni dio

ili poglavlje u monografskoj publikaciji) radova, 1 stručni rad, 20 objavljenih knjiga, monografija ili radova koji imaju vrijednost monografije, udžbenika. Aktivni je bio sudionik u realizaciji 2 projekta. Bio je mentor na dvije uspješno odbranjene doktorske disertacije te na 13 magistarskih (završnih diplomskih, master) radova na II. ciklusu studija. Prof. dr. sc. Salmedin Mesihović je proveo najmanje jedan izborni period u zvanju vanrednog profesora. Na osnovi prezentiranog možemo konstatirati da je prof. dr. sc. Salmedin Mesihović u potpunosti ispunio sve uvjete, predviđene članom 96. Zakona o Visokom obrazovanju kantona Sarajevo (Službene novine kantona Sarajevo, Godina XXII, Broj 33 od 27. VIII. 2017. god.), da bude izabran u zvanje redovnog profesora Univerziteta u Sarajevu.

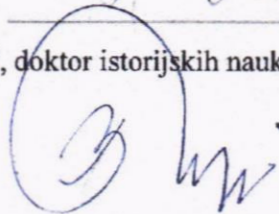
Imajući u vidu njegovu dugogodišnju nastavničku aktivnost, kandidat prof. dr. sc. Salmedin Mesihović nije dužan da održi pristupno predavanje.

KOMISIJA predlaže da se dr. Salmedin Mesihović, vanredni profesor izabere u zvanje **REDOVNOG PROFESORA** za **PODRUČJE (OBLAST) : HUMANISTIČKE NAUKE**, **POLJE: HISTORIJA**, **GRANA : SVJETSKA I BOSANSKOHERCEGOVAČKA HISTORIJA-STARI VIJEK** (predmeti : *Historija drevnih civilizacija i klasičnog doba I, Historija klasičnog doba II, Civilizacije klasičnog doba Grčke i Rima*) na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.

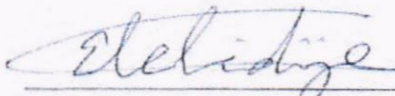
Komisija :

DR. ENVER IMAMOVIĆ, doktor istorijskih nauka, profesor emeritus Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.

DR. BEGO OMERČEVIĆ, doktor društvenih nauka iz područja historije, redovni profesor Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli.

DR. ENES PELIDIJA, doktor istorijskih nauka, profesor emeritus Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.

